

Työkomennus osana opintoja

Tuomo Jussila

12/2021

TIIVISTELMÄ

Tuomo Jussila: Työkomennus osana opintoja

Opinnäytetyön muoto: Kuvaileva kirjallisuuskatsaus

Julkisuusaste: Julkinen

Ohjaaja: Pekka Björk

Tutkinto: Poliisi (AMK)

Tämän opinnäytteen tarkoituksena on kuvata lukijalle työn tekemistä osana opiskelua. Kohdeympäristönä on Tornion järjestelykeskus ja opinnäyte sisältää kuvausta järjestelykeskuksen organisaatiosta sekä toiminnasta syksyllä 2015. Työssä taustoitetaan mikä on järjestelykeskus, mitä niistä on säädetty ja mitä päätöksiä niiden perustaminen vaatii.

Tutkimusmenetelmäksi valittiin kuvaileva kirjallisuuskatsaus. Kirjallisuuskatsauksen kuvailevaa tapaa voidaan luonnehtia yleiskatsaukseksi ilman tiukkoja ja tarkkoja sääntöjä. Kirjallisuuskatsaus on yksi yleisimmin käytetty tutkimusmenetelmällinen lähestymistapa. Tutkimuskysymykset voivat olla väljempiä kuin muissa kirjallisuuskatsauksen tyypeissä. Kuvaileva katsaus voi toimia itsenäisenä metodina tai niin, että se on osana systemaattista kirjallisuuskatsausta. (Salminen 2011.)

Opinnäytetyön aineistona tarkastellaan neljää poliisin perustutkinnon päättötyötä, joiden kaikkien tekijät osallistuivat Tornion järjestelykeskuksen työkomennukselle. Nämä päättötyöt käsittelevät kukin työkomennusta omista näkökulmistaan. Tämän toivotaan antavan syvyyttä tutkimuskysymyksen tarkasteluun. Edellä mainittujen lisäksi käytettävissä on poliisi (AMK) opinnäytetyö, joka paneutuu harjoittelijan osaamisen arviointiin. Lisäksi aineistona on kirjoittajan oma oppimispäiväkirja.

Sivumäärä: 35

Tarkastuskuukausi ja vuosi: Joulukuu 2021

Avainsanat: Työharjoittelu, työkomennus, poliisi, järjestelykeskus

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	2
1.1 Johdatus aiheeseen	2
1.2 Tutkimuskysymykset	3
1.3 Tutkimusmenetelmä ja opinnäytetyön rakenne	3
1.4 Aineiston valinta	4
1.5 Kohdeorganisaatiot.....	5
1.5.1 Järjestelykeskus.....	5
1.5.2 Poliisiammattikorkeakoulu.....	5
2 OPINNÄYTETYÖN TIETOPERUSTA.....	7
2.1 Pakolaisuus Suomessa	7
2.2 Turvapaikka ja siihen liittyviä käsitteitä ja käytäntöjä.....	7
2.3 Oppiminen.....	8
2.4 Työkomennus osana oppimispolkua.....	9
2.5 Oppimispäiväkirja	9
2.6 Harjoittelijan osaamisen arviointi	10
3 OPINNÄYTETYÖN AINEISTO.....	14
3.1 Päätötyö 1. Työssäoppiminen osana poliisikoulutusta	14
3.2 Päätötyö 2. Miltä meistä tuntuu Torniossa?	18
3.3 Päätötyö 3. Tulkkien kokemuksia Tornion järjestelykeskuksessa	21
3.4 Päätötyö 4. Turvapaikanhakuprosessi Tornion järjestelykeskuksen näkökulmasta.....	23
4 LAINSÄÄDÄNTÖ	25
5 TULOKSET.....	28
5.1 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys.....	28
6 JOHTOPÄÄTÖKSET	30
7 POHDINTA.....	32
7.1 Jatkotutkimusaiheet.....	33
LÄHTEET	34

1 JOHDANTO

1.1 Johdatus aiheeseen

Oppiminen voidaan määritellä monella tapaa ja käsitykset oppimisesta voivat olla päällekkäisiä (Mäkinen 2005). Oppiminen on aktiivista toimintaa ja oppimista tapahtuu koko elämän ajalla erilaisissa konteksteissa. Oppiminen on vuorovaikutusta ympäröivän yhteisön kanssa ja opittu auttaa meitä ymmärtämään ympäröivää maailmaa. (Rauste - von Wright 2003.) Oppimisteoriat voidaan jakaa karkeasti behavioristisiin, jolloin oppiminen on kvantitatiivista muutosta, kognitiivisiin eli tietoa prosessoivaan ja organisoivaan tai konstruktivistisiin, jolloin oppiminen on yksilön toimintaa, jossa oppimisprosessi perustuu sisäiseen sääntelyyn (Schunk 2009).

Oppijan rooli on aktiivinen ja hän on opetuksen keskeinen subjekti. Oppiminen edellyttää oppijan omaa tiedonkäsittelyä ja oppiminen tulee käsittää oppijan kokemusmaailman työstämisenä. John Deweyn "learning by doing" ajatuksen mukaan oppiminen tapahtuu kokeilevan toiminnan ja sen mukaan heränneiden kysymysten pohjalta. (Hellström 2015; Alhanen 2013.) Näin ollen Deweyn ajatus tukee työkomennuksen roolia hyvänä oppimisympäristönä. Opettajan rooliksi muodostuu mahdollistaa oppimisprosessi ja toimia oppimisen ohjaajana. (Hellström 2015; Alhanen 2013.)

Opinnäytteen tarkoitus on kuvata lukijalle työn tekemistä osana opiskelua ja oppimista. Esimerkikiympäristöksi valitun Tornion järjestelykeskuksen myötä opinnäyte sisältää kuvauksen järjestelykeskuksen organisaatiosta ja toiminnasta lähtien sen perustamisesta syksyllä 2015. Työssä taustoitetaan mikä on järjestelykeskus, mitä niistä on säädetty ja mitä päätöksiä niiden perustaminen vaatii. Opinnäytetyö pyrkii antamaan vastauksia siihen, miten opiskelijoiden työkomennus eroaa työharjoittelusta. Työharjoittelu on ollut kiinteä osa poliisin perustutkintoa vuodesta 1997 lähtien. Perustutkinnon muututtua ammattikorkeakoulu tasoiseksi poliisi (AMK) tutkinnoksi vuoden 2014 alusta työharjoittelu säilytti asemansa osana koulutusta. Tutkinnon tason nousu koulutuksen luokittelun kansallisen viitekehyksen tasolta 4 tasolle 6 kuitenkin edellytti muutoksia myös työharjoitteluun niin vaatimusten, toteutuksen kuin arvostelunkin osalta.

Opinnäytteessä avataan hieman myös järjestelykeskuksen hallintoa. Tornion järjestelykeskukseen komennettujen opiskelijoiden opintojen loppuvaiheen aikatauluja ja sisältöjä muutettiin hyvinkin suuresti. Tämä oli aivan uudentyypinen tilanne ja aiheutti monenlaista mietintää komennuskirjeiden, matkasuunnitelmien ja matkalaskujen muodossa. Opiskelijoiden lisäksi Poliisiammattikorkeakoulun henkilökuntaa osallistui järjestelykeskuksen komennuksille. Henkilökunnasta nimettiin esimies komennuskunnan opiskelijoille. Tämän lisäksi henkilökuntaa osallistui lähes kaikkiin mahdollisiin järjestelykeskuksen työtehtäviin.

Opinnäytetyö perustuu pääosin materiaaliin ja havaintoihin, jotka on tehty koulutuksen murrosvaiheessa. Viimeiset aikaisemman koulutustason opiskelijat olivat opintojensa loppuvaiheessa. Poliisi (AMK) opiskelijoita oli jo suorittamassa perusopintoja, mutta opintoihin kuuluva työharjoittelu oli vielä edessä.

1.2 Tutkimuskysymykset

Opinnäytteen tutkimuskysymyksiksi muodostuu:

Miten työkomennus eroaa perinteisestä työssäoppimisestä?

Miten opiskelijat kokivat työkomennuksen ja millaisia valmiuksia opiskelijoilla oli tämän kaltaiseen työkomennukseen?

Lisäksi tuodaan esiin millaisen potentiaalín opiskelijat muodostavat järjestelykeskuskomennuksen kaltaisissa työtehtävissä.

1.3 Tutkimusmenetelmä ja opinnäytetyön rakenne

Tutkimusmenetelmäksi valittiin kuvaileva kirjallisuuskatsaus. Salminen (2011) jaottelee kirjallisuuskatsauksen neljään tyyppiin.

1. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus
2. Systemaattinen kirjallisuuskatsaus
3. Kvalitatiivinen meta-analyysi
4. Kvantitatiivinen meta-analyysi

Salmisen (2011) mukaan kirjallisuuskatsauksen perustyypeistä kuvailevaa tyyppiä voidaan luonnehtia ilman tiukkoja ja tarkkoja sääntöjä olevaksi yleiskatsaukseksi. Kirjallisuuskatsaus on yksi yleisimmin käytetyistä perustyypeistä. Tutkimuskysymykset voivat olla väljempää kuin muissa kirjallisuuskatsauksen tyypeissä. Huolimatta siitä, että metodiset säännöt eivät rajaa aineiston valintaa, tutkittavan ilmiön ominaisuuksia voidaan tarvittaessa luokitella ja kuitenkin kuvata ilmiötä laaja-alaisesti. Kuvaileva katsaus voi toimia itsenäisenä metodina tai niin, että se on osana systemaattista kirjallisuuskatsausta.

Työ rakentuu poliisi (AMK) opinnäytetyön ohjeistuksen sisältöjaottelun mukaisesti. Opinnäytteen tietoperustassa avataan pakolaisuuden ja turvapaikan käsitteitä, kohde organisaatioita ja poliisiksi opiskelevan harjoittelun ohjaamista. Varsinaisena aineistona käsitellään neljä opiskelijoiden päättö-

työtä poimien niistä opinnäytteen kannalta keskeiset asiasisällöt sekä kirjoittajan oppimispäiväkirjaa. Tuloksissa ja johtopäätöksissä luodaan asiasisällöstä synteesi sekä todetaan validius ja eettisyys.

1.4 Aineiston valinta

Opinnäytetyön aineistona tarkastellaan neljää poliisin perustutkinnon päättötyötä, joiden kaikkien tekijät osallistuivat Tornion järjestelykeskuksen työkomennukselle. Nämä päättötyöt käsittelevät kukin työkomennusta omista näkökulmistaan. Tämän toivotaan antavan syvyyttä tutkimuskysymyksen tarkasteluun. Edellä mainittujen lisäksi käytettävissä on poliisi (AMK) opinnäytetyö, joka paneutuu harjoittelijan osaamisen arviointiin. Tämän työn tekijät muodostivat tiimin, joka vastasi Poliisi-ammattikorkeakoulun työharjoittelun organisoinnista ja seurannasta.

Edellä mainitun materiaalin lisäksi tässä opinnäytteessä hyödynnetään opinnäytteen tekijän omia kokemuksia ja toimintaa komennuksella Tornion järjestelykeskuksessa, osana järjestelykeskuksen organisaatiota, Poliisi-ammattikorkeakoulun opettajan roolissa. Muuta käytettävää aineistoa työkomennuksesta oppimismenetelmänä löytyy hyvin vähän tai ei lainkaan. Oppimista sen sijaan on tutkittu paljon.

Opinnäytetyössä tarkastellaan tapahtumia, jotka ajoittuvat poliisikoulutuksen murrosvaiheeseen vuodenvaihteessa 2015–2016. Poliisin perustutkinto oli muuttunut ammattikorkeakoulutasoiseksi poliisi (AMK) -tutkinnoksi. Opiskeluitaan oli jo suorittamassa poliisi (AMK) opiskelijoita samalla kun viimeiset poliisin perustutkinnon kurssit olivat opintojensa päätösvaiheessa. Poliisin perustutkintokoulutus oli koostunut perus- ja ammattiopinnoista, jotka jäivät historiaan huhtikuussa 2016. Poliisin perustutkinto sisälsi työharjoittelujakson vuodesta 1997 lähtien ja kenttätyöjakson vuodesta 2000. Opiskelujaksoja, joita on suoritettu poliisilaitoksissa, on kutsuttu työssäoppimisjaksoiksi. Poliisihallituksen antama resurssijakomalli on määritellyt harjoittelupaikat. Kummallekin työssäoppimisjaksolle on tehty erillinen määräaikainen virkanimitys. Ensimmäisen, välittömästi perusopinnojen jälkeen alkavan työharjoittelujakson aikana opiskelija on tehnyt tavanomaisia poliisille kuuluvia tehtäviä kokeneemman poliisin työparina ja ohjauksessa. Työharjoittelujaksoon on sisällytetty vähimmäiskestoltaan määritellyt jaksot: kenttätoimintajakso (9-12 vk), rikostutkintajakso (9-12 vk), liikenteen valvontajakso (3 vk) ja asiakaspalvelujakso (3 vk). Jaksojen järjestys on vaihdellut harjoittelupoliisilaitoksen ja kulloisenkin tilanteen mukaisesti. (Koivisto, Peltonen, Vuorinen 2015.)

1.5 Kohdeorganisaatiot

1.5.1 Järjestelykeskus

Vuoden 2015 poikkeuksellisen tilanteen seurauksena valtioneuvosto päätti yleisistunnsessaan 17.9.2015 järjestelykeskuksen avaamisesta Tornioon. Päätös tehtiin ulkomaalaislain 133 § perusteella.

Sisäministeriö uutisoi Tornion järjestelykeskuksen avaamisesta 22.9.2015. Ensimmäisen toimintapäivän aikana rekisteröitiin 60 turvapaikanhakijaa. Poliisin tehtävänä oli käsitellä turvapaikanhakijoiden asiat. Puolustusvoimilta pyydettiin virka-apua mm. kuljetuksiin ja alueelle tulijoiden tarkastamiseen. Virka-apuosaston vahvuus oli noin 30 henkilöä. Maahanmuuttovirasto oli perustanut tilannekeskuksen, jonka tuottaman tiedon perusteella turvapaikanhakijoita siirrettiin vastaanottokeskukseen. Turvapaikanhakijoiden määrän nopeasta kasvusta syntyneitä tilannetta johtamaan oli koottu asiantuntijaryhmä. Ryhmän kokosi sisäministeri Petteri Orpo. Ryhmässä olivat edustettuna Sisäministeriö, Maahanmuuttovirasto, Poliisihallitus, Rajavartiolaitos, Suojelupoliisi ja Ulkoasiainministeriö. Työskentelyä ohjasi sisäministeriön kansliapäällikkö Päivi Nerg. (Valtioneuvosto 2021.)

Järjestelykeskuksen perustamiseen ja turvapaikanhakijoihin liittyi kansalaisten keskuudessa paljon kysymyksiä ja huoltakin. Tornion järjestelykeskuksen toiminta lakkautettiin keväällä 2016. Torniolaisille järjestettiin tilaisuus, jossa he saivat jakaa kokemuksiaan niin asiantuntijoille kuin viranomaisille siitä, miten he tilanteen kokivat. Tarkoituksena on, että keskustelun antia käytetään viranomaisten toiminnan kehittämiseen. (Yleisradio 2021.) Tilaisuudesta 26.5.2016 julkaistu uutinen on otsikoitu seuraavasti.

”Torniolaiset järjestelykeskuksen perustamisesta: Rajan kaaos otettiin hallintaan hämmästyttävän jämäkästi”

1.5.2 Poliisiammattikorkeakoulu

Poliisiammattikorkeakoulu on sisäministeriön alainen ammattikorkeakoulu ja Suomen ainoa poliisioppilaitos. Oppilaitos on poliisin koulutuksen, tutkimuksen ja kehittämisen osaaja. Tampereen Hervannassa sijaitsevan kampuksen koko on noin 21 hehtaaria. Luokka- ja työhuonetilojen lisäksi kampuksella on harjoittelutiloja mm. ajoharjoittelurata, johtokeskus ja kulissikaupunki. Alueella on myös majoitustilaa opiskelijoille. Hämeenlinnassa sijaitseva poliisikoiralaitos ja Pieksämäen ajokoulutuskeskus ovat osa Poliisiammattikorkeakoulua. Oppilaitoksessa työskentelee noin 200 henkilöä. Puolet heistä on opetustehtävissä ja noin 40 prosenttia henkilökunnasta on poliiseja. Vuosittain sisään otettavien ja valmistuvien uusien poliisi (AMK) opiskelijoiden määrä on noin 400. Tämän lisäksi oppilaitoksessa järjestetään ylempää poliisi (YAMK) koulutusta sekä erilaisia täydennys- ja

erikoistumiskoulutuksia. Hätäkeskuspäivystäjien koulutuksen tietyt opintojaksot ja maksullinen koulutus yhteistyötahoille kuuluvat myös Poliisiammattikorkeakoulun opintotarjontaan. (Poliisiammattikorkeakoulu 2021.)

2 OPINNÄYTETYÖN TIETOPERUSTA

2.1 Pakolaisuus Suomessa

Suomessa turvapaikanhakijamäärät ovat vaihdelleet 2000-luvulla 1 500 ja 6 000 hakijan välillä. Poikkeuksen tästä tekee vuosi 2015, jolloin maahamme saapui yhteensä 32 476 turvapaikanhakijaa. Jo vuonna 2018 palattiin vuotta 2015 edeltäneelle tasolle uusien turvapaikanhakijoiden määrässä. (Sisäministeriö 2021.)

Kansainvälisiin sopimuksiin sitoutuen Suomi antaa kansainvälisesti suojelua sitä tarvitseville. Pakolaisten oikeusasemaa koskeva Geneven vuoden 1951 yleissopimus, EU-lainsäädäntö ja muut kansainväliset ihmisoikeussopimukset toimivat perustana. (Sisäministeriö 2021.)

2.2 Turvapaikka ja siihen liittyviä käsitteitä ja käytäntöjä

Turvapaikan hakeminen ja hakemuksen käsittely on hallintoasian käsittelyä.

Käsitteet pakolainen ja turvapaikanhakija ovat arkikielessä monesti epäselviä. Ne joko sotketaan toisiinsa, käsitetään synonyymeinä tai ymmärretään enemmän tai vähemmän väärin. Määritellään lyhyesti keskeisimmät käsitteet.

- **ulkomaalainen** (en foreign national) Henkilö, joka ei ole Suomen kansalainen.
- **turvapaikanhakija** (en asylum seeker) Henkilö, joka hakee suojelua ja oleskeluoikeutta vieraasta valtiosta. Turvapaikanhakija saa pakolaisaseman, jos hänelle annetaan turvapaikka.
- **turvapaikka** (en asylum) Oleskelulupa, joka annetaan ulkomaalaiselle turvapaikkamenettelyssä pakolaisaseman perusteella.
- **oleskelulupa** (en residence permit) Lupa saapua toistuvasti maahan ja oleskella maassa. Myönnetään ulkomaalaiselle muuta kuin matkailua tai siihen verrattavaa lyhytaikaista oleskelua varten. Oleskelulupa on joko määräaikainen tai pysyvä. Oleskelulupa voidaan myöntää esimerkiksi työntöön, elinkeinonharjoittamisen, opiskelun tai perhesiteen perusteella.
- **pakolainen** (en refugee) Ulkomaalainen, jolla on perustellusti aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi alkuperän, uskonnon, kansallisuuden, tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen tai poliittisen mielipiteen vuoksi. Pakolaisaseman saa henkilö, jolle jokin valtio antaa turvapaikan tai jonka UNHCR katsoo olevan pakolainen. (Maahanmuuttovirasto 2021.)

Turvapaikkaa voi hakea Suomesta vain Suomen valtion alueella. Turvapaikan hakeminen ei ole mahdollista Suomen ulkomailla olevassa edustustossa, kirjeellä tai sähköpostilla. Maahanmuuttovirasto tekee päätökset turvapaikan myöntämisestä, mutta turvapaikkaa haetaan henkilökohtaisesti

poliisin tai rajatarkastusviranomaisen luona. Erillistä lomaketta turvapaikan hakemiseen ei ole olemassa.

Kun turvapaikanhakija saapuu Suomeen, hänen on heti ilmoitettava rajatarkastusviranomaiselle tai poliisille, että hän haluaa hakea turvapaikkaa. Rajatarkastusviranomainen tai poliisi rekisteröi hakijan biometriset tunnisteet. Näitä ovat perustietojen lisäksi sormenjäljet, allekirjoitus ja valokuva. Tietojen avulla viranomainen tekee tarvittavat rekisteritarkistukset. Turvapaikkahakemuksen vastaanottamisen jälkeen hakija ohjataan vastaanottokeskukseen.

Suomesta voi saada turvapaikan, jos hakijalla on perusteltu aihe pelätä joutuvansa kotimaassaan tai pysyvässä asuinmaassaan vainotuksi

- alkuperän
- uskonnon
- kansallisuuden
- tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen tai
- poliittisen mielipiteen vuoksi

Lisäksi edellytetään, että hakija ei voi pelkäämänsä vainon vuoksi turvautua kotimaansa tai pysyvän asuinmaansa viranomaisten suojeluun. Maahanmuuttovirasto arvioi turvapaikan perusteet. Kriteerit on määritelty tarkkaan laissa ja kansainvälisissä sopimuksissa, joihin Suomi on sitoutunut. (Maahanmuuttovirasto 2021.)

2.3 Oppiminen

Oppimista määritellään monella tapaa ja käsitykset oppimisesta voivat olla päällekkäisiä (Mäkinen 2005). Oppiminen voidaan ajatella olevan tietojen, taitojen tai tapojen omaksumista, joka voi tapahtua opiskelemalla, opettelemalla, harjoittelemalla tai kokemuksen, esimerkin ja ympäristön vaikutuksen kautta (Wikipedia 2021). Oppiminen on aktiivista toimintaa ja oppimista tapahtuu koko elämän ajalla erilaisissa konteksteissa. Oppiminen on vuorovaikutusta ympäröivän yhteisön kanssa ja opittu auttaa meitä ymmärtämään ympäröivää maailmaa. (Rauste - von Wright 2003.) Oppimisteoriat voidaan jakaa karkeasti behavioristisiin, jolloin oppiminen on kvantitatiivista muutosta, kognitii-visiin eli tietoa prosessoivaan ja organisoivaan tai konstruktivistisiin, jolloin oppiminen on yksilön toimintaa, jossa oppimisprosessi perustuu sisäiseen sääntelyyn (Schunk 2009). Oppiminen tapahtuu monesti paremmin ymmärtämisen, ei ulkoluvun kautta.

2.4 Työkomennus osana oppimispolkua

Työkomennus on totuttu yhdistämään työhön tai virkaan kuuluvaksi termiksi. Opiskelun aikana tapahtuvaa työntekoa kutsutaan yleisesti työharjoitteluksi tai työssäoppimiseksi. Elinikäisen oppimisen näkökulmasta työn tekeminen on aina jossain määrin oppimista ja koko työura voidaan nähdä eräänlaisena oppimispolkuna. Tässä työssä kuitenkin keskitytään työkomennukseen osana oppimispolkua nimenomaan opiskeluaikaan sijoittuvana.

2.5 Oppimispäiväkirja

Oppimispäiväkirjaa opetuksen tehostamisen keinona on käytetty jo 1970-luvulta lähtien. Suomessa terveydenhoitoalan koulutuksessa oppimispäiväkirja tuli käyttöön 1980-luvun loppupuolella. Amerikassa, jossa kirjoittaminen nähtiin oppimisen välineenä oppimispäiväkirjan käyttöä kehitettiin ensimmäisenä psykologian opetuksessa. (Leino-Kilpi 1993.)

Oppimispäiväkirjan kirjoitusprosessin tarkoituksena on pyrkiä kuvaamaan analyttisesti ja pohdiskelevasti oppimisprosessia ja opiskelijassa tapahtuvaa kehitystä (Lindblom-Ylänne, Levander & Wager 2004, 326 - 327). Tällainen oman toiminnan tarkastelu mahdollistaa tehdyn kriittisen tarkastelun. Mezirow (2005) painottaa uusien tulkintojen mahdollisuutta. Itselle on asetettava kysymyksiä, jotka avaavat tekemisen taustaa. Kysymyksiä voi esittää esimerkiksi: miksi toimin niin kuin toimin tai miten voisin toimia toisin? Vastauksia pohtimalla voidaan toimintaa kehittää siten, että päätösten ja toiminnan taustalla olevia rakenteita muutetaan. (ks. Mezirow 2005, 21 - 22.)

Oppimisportfolio on yleensä laajempi kokonaisuus ja koostuu erilaisista töistä ja tehtävistä, joita on analysoitu syvällisesti, eikä sitä saa sekoittaa oppimispäiväkirjaan. (Lindblom-Ylänne ym. 2004, 326 - 327). Härkönen (2000, 24) kirjoittaa oppimispäiväkirjasta portfolioprosessin ytimenä, joka mahdollistaa ammatillisen edistymisen reflektoinnin. Portfolio koostuu harjoitustöistä, muistiin kirjatusta oppimiskokemuksista, ammatillisista artikkeleista, todistuksista, opinnäytteistä, ammattitaidon näytteistä, suunnitelmista ja monista muista opintojen aikana tehdyistä huomioista. Portfolio on siten huomattavasti laajempi kokonaisuus kuin oppimispäiväkirja. (Härkönen 2000, 6.)

Opinnäytetyössään Koivisto, Peltonen ja Vuorinen (2015) kuvaavat oppimispäiväkirjaa harjoittelun toteutuksen seurantavälineenä. Oppimispäiväkirjan tavoitteena on ammatillisen kasvun edistäminen, arvioinnin monipuolistaminen sekä kehittäminen. Sen avulla saadaan kiinnitettyä huomiota oppimisprosessiin. Hyville kirjoittajille sopii vapaamuotoinen oppimispäiväkirja, mutta tottumattomille kirjoittajille se saattaa tuottaa hankaluuksia. Kirjoittajat päätyivät ohjatun oppimispäiväkirjan käyttämiseen. Opiskelijan käsittelemät asiasisältöön liittyvät aiheet määrittelee Poliisiammattikorkeakoulun harjoittelutiimi. Oppimispäiväkirja ei saa kuormittaa opiskelijaa liikaa, koska tärkein opiskelumoto harjoittelun aikana on poliisina työskentely. Päiväkirjaa kirjoitetaan työajan ulkopuolella

ja sen pitämiseen on varattu noin 70 tuntia. Oppimispäiväkirjaa ei ole käytetty aikaisemmassa poliisin perustutkinnossa, vaan se tulee uutena oppimistehtävänä ja arviointimuotona poliisi (AMK) -tutkintoon.

Ohjeistetun oppimispäiväkirjan osat ovat:

- Poliisiyksikön tukitoiminnot
- Asiakaspalvelu ja lupahallinto
- Valvonta- ja hälytystoiminta
- Rikostorjunta ja -tutkinta
- Vertaisarviointi

2.6 Harjoittelijan osaamisen arviointi

Jarmo Koivisto, Juha Peltonen ja Esa Vuorinen (2015) käsittelevät poliisi (AMK) - opinnäytetyössä ”Harjoittelijan osaamisen arviointi” poliisi (AMK) -tutkinnon ammatillista osaamista edistävän harjoittelun arvioinnin uudistamista. Opinnäytteen tekijöillä on pitkä kokemus harjoittelun ohjaamisesta Poliisiammattikorkeakoulussa, ja he muodostavatkin harjoittelua ohjaavan tiimin. Tämän työn avulla avaan osaamisen arvioinnin lisäksi harjoittelua, ja sitä miten harjoittelu muuttuu siirryttäessä poliisin perustutkinnosta poliisi (AMK) -tutkintoon.

Kirjoittajat tuovat esille Poliisihallituksen vuonna 2010 käynnistämän hankkeen, joka valmisteli poliisin tutkintokoulutuksen kokonaisuudistusta. Uudistus muutti poliisin perustutkinnon poliisin ammattikorkeakoulututkinnoksi poliisi (AMK) ja poliisipäälläytön tutkinnon ylemmäksi ammattikorkeakoulututkinnoksi poliisi (YAMK). Työssään he käsittelevät muutoksen vaikutuksia poliisin perustutkintoon ja erityisesti sen harjoittelujaksoon. Poliisin perustutkinnon muuttuminen ammattikorkeakoulututkinnoksi nosti koulutuksen luokittelun kansallisen viitekehysten tasolta 4 tasolle 6. Osaamisvaatimukseen tuli jonkinasteista kasvamista. Opiskelijoiden palautteen mukaan toimivaksi koettu työharjoittelun opintokokonaisuus vaati uudistamista. Harjoittelu jaettiin edelleen poliisin ydintehtävistä johtuvan sisäisen työnjaon mukaisiin jaksoihin. Harjoittelun sijoittamisella noin puolentoista vuoden lähiopintojen jälkeen toiselle ja kolmannelle opintovuodelle halutaan opiskelijoille varmistaa riittävät edellytykset toimia poliiseina harjoitteluyksiköissään.

Uudistuksen tuomat muutokset opintojen- ja harjoittelun laajuuteen eivät olleet merkittävän suuria. Opintojen laajuus kasvoi 165 opintopisteestä 180 opintopisteeseen. Työharjoittelu on ollut osa poliisin perustutkintoa vuodesta 1997 ja kenttätöjako vuodesta 2000. Aikaisemmin 60 opintopisteen työssäoppimisjakso, joka sisältää työharjoittelun ja kenttätöjakson, muuttui 55 opintopisteen ammattitaitoa syventäväksi harjoitteluksi. Aikaisemmin kaksi kolmasosaa opiskelijoita suorittivat edellä mainitut harjoittelut eri poliisilaitoksissa. Ensimmäisen poliisin hallintorakennemuutoksen (Pora 1)

jälkeen vuodesta 2009 lähtien harjoittelujaksot on suoritettu samalla poliisilaitoksella. Kenttätyöjaksolla opiskelijoilla ei ole ollut sanottavasti oppilaitoksen ohjaamia oppimistavoitteita. Opiskelijat ovat käytännössä toimineet lisätyövoimana poliisilaitoksissa. Arviointi- ja ohjausdokumentit on pitänyt uudistaa koulutusrakennemuutoksen edellyttämällä tavalla.

Kirjoittajat tuovat esille, että sekä opiskelijoilta, että ohjatun työharjoittelujakson ohjaajilta vuosittain säännöllisesti kerättyjen arviointien perusteella jaksot ovat olleet opiskelun parasta antia. Korkeakoulujen arviointineuvoston keväällä 2012 suorittaman auditoinnin loppuraportissa Poliisiammattikorkeakoulun selkeäksi vahvuudeksi todetaan koulutuksen ja työelämän kiinteä yhteys.

Työharjoittelijoita on 2000-luvulla sijoitettu poliisilaitoksiin siten, että samanaikaisesti yhdessä poliisilaitoksessa on aloittanut 2-14 hengen opiskelijaryhmä. Työharjoittelujaksoja on toteutettu työssä-oppimistiimin laatiman toteutusohjelman mukaisesti. Harjoittelupoliisilaitoksille tehtyjen seuranta-käyntien avulla on arvioitu ja valvottu harjoittelun toteutuksen laatua. Käynnit on ajoitettu harjoittelun loppupuolelle ja pääpaino on ollut opiskelijoiden kanssa käydyissä keskusteluissa. Opiskelijoilta kerättyjä seurantakyselylomakkeita oli koulutuksen muutosvaiheeseen mennessä kertynyt noin 5 000 kappaletta. Aineistoa on mahdollisuus käsitellä SPSS-ohjelmalla.

Opiskelijan arvioinnin tavoitteina kirjoittajat esittävät palautteen antamista ammatillisesta kehitymisestä, osaamistavoitteiden saavuttamistasosta, omista vahvuuksista ja kehittämiskohteista poliisi-työssä. Harjoittelujakso tulee sekä sisällöltään, että opetusmenetelmiltään suunnitella siten, että se tukee osaamistavoitteiden saavuttamista. Osaamistavoitteiden pitää lisäksi vastata työelämän todellisia vaatimuksia.

Poliisin perustutkinnossa käytössä ollut työharjoittelun arviointilomake sisältää 50 arviointikohtaa. Kirjoittajat tuovat esille, että lomake on ollut käytössä vuodesta 1997, joskin lomakkeen kysymykset 22–50 liitettiin arviointiin vuoden 2004 lopussa. Ensimmäiset 21 kohtaa arvioivat menestymistä käytännön poliisityössä ja kohdat 22–50 työelämään kuuluvia yleisiä kompetensseja. Arviointias-teikko oli 1–5. Lisäksi lomakkeen lopussa oli sanallinen arviointi henkilökohtaisista ominaisuuksista. Arviointikriteerien riittämätön tarkkuus ja läpinäkymättömyys vaikeuttivat opiskelijaa hahmotta-maan, miksi hän on saanut juuri kyseisen numeron. Lomakkeen vahvuus on ollut se, että se on oh-jaajalle helppo täyttää. Sanalliset arvioinnit ovat usein olleet suppeita, eivätkä ne ole korreloineet numeroarviointien kanssa. Alun perin lomake suunniteltiin aikana, jolloin harjoittelu arvioitiin as-teikolla hyväksyty/hylätty. Lomakkeen sanotaan vastanneen tarkoitustaan suhteellisen hyvin. Uusi arviointilomake lisäyksineen otettiin käyttöön poliisi (AMK) tutkinnon myötä. Aikaisempaa lomaketta ja sillä kerätyn tiedon analysointia on käytetty hyväksi uuden lomakkeen ja arviointikriteerien suunnittelussa.

Poliisiammattikorkeakoululla on käytössä eurooppalaiseen (EQF) sekä kansalliseen (NQF) viitekehukseen pohjautuva yhteinen opintojen arviointikehikko. Harjoittelun arvioinnin suunnittelua kirjoittajat pohjustavat toteamalla, että poliisilta edellytetään monitasoista osaamista sille poliisilaissa määriteltyjen tehtävien suorittamiseksi. Poliisiammattikorkeakoulu huolehtii siitä, että opiskelijoilla on tutkinnon suoritettuaan riittävä osaaminen näiden tehtävien suorittamiseen. Opintojaksojen suunnittelun yksi keskeinen osa on osaamisen arvioinnin suunnittelu. Yksityiskohtainen suunnittelu on kuitenkin mahdotonta, koska opiskelijat suorittavat niitä tehtäviä, joita poliisitoiminnan yhteydessä tulee vastaan. Tehtävät ovat usein ennalta arvaamattomia sen mukaan, miten niitä tulee hädäkeskukselta ja esimiehiltä tai muutoin tulee esille poliisitoiminnassa.

Poliisi (AMK) tutkinnon harjoittelun osaamistavoitteet on jaettu yleisiin- ja ammatillisiin työelämävalmiuksiin. Jälkimmäiset ovat keskeistä poliisin ammatissa vaadittavaa osaamista edellisten ollessa yhteistä muiden ammattikorkeakoulujen kanssa. Kirjoittajat ovat työssään avanneet arviointikohteita tarkemmin, mutta tässä ne esitetään vain luetteloina.

Yleiset työelämävalmiudet

- Ammattietiikka
- Tasapuolisuus
- Oikeudenmukaisuus
- Toiminta työyhteisössä
- Vuorovaikutustaidot
- Oman toiminnan arviointi

Valvonta- ja hälytystoimintajakson arviointikohteet

- Valvonta ja ennalta estävä toiminta
- Liikenteenvalvonta
- Hälytystehtävät
- Työturvallisuus
- Tietojärjestelmät
- Toiminta tapahtumapaikalla
- Poliisiauton kuljettaminen

Rikostorjunta ja -tutkintajakson arviointikohteet

- Toiminta tapahtumapaikalla
- Esitutkinnan suorittaminen
- Kuulusteleminen

- Tietojärjestelmät
- Pakkokeinot
- Tekninen tutkinta
- Poliisiauton kuljettaminen

Asiakaspalvelu ja lupahallintojakson arviointikohteet

- Asiakaspalvelu
- Lupahallinto

Asteikolla 0-5 arvioidaan valvonta- ja hälytystoimintajakso sekä rikostorjunta- ja tutkintajakso. Edellä olevan listauksen lisäksi arvosteluun sisältyy hyväksyty/hylätty asteikolla arvioitava poliisiyksikön tukitoimet-niminen arviointikohde sisältäen työyhteisöön ja sen toimintaan liittyvää perehdytystä. Harjoittelu arvostellaan kokonaisuutena asteikolla hyväksyty/hylätty, jossa hylätty tarkoittaa, että opiskelijaa ei voida pitää sopivana poliisin ammattiin.

Kirjoittajat ovat tarkastelleet harjoittelun hylkäämisen perusteita ja verranneet niitä terveydenhoitoalan AMK-tutkintoihin. Tarkastelun kohteena olivat poliisin yhteiskunnallinen rooli, kansalaisten oikeusturva ja työturvallisuus. He tulivat tulokseen, että hylkäävistä perusteista on selkeintä laatia erillinen lista. Hylättyä harjoittelua ei miltään osin arvioida numeerisesti, vaan hylkäys perustellaan yksityiskohtaisilla perusteluilla. Perustelut kirjoittaa harjoitteluüksikön edustaja ja hylkäämisen vahvistaa Poliisiammattikorkeakoulun harjoittelutiimi. Kirjoittajien esittämä lista hylkäysten perusteista on:

- toiminta on ohjeiden ja säädösten vastaista (esimerkiksi laiminlyö virkavelvollisuuksiaan)
- aiheuttaa toiminnallaan vaaratilanteita
- vaarantaa toiminnallaan työturvallisuutta
- toimii ammattietiikan vastaisesti
- kohtelee ihmisiä epäasiallisesti
- ei suorita annettuja virkatehtäviä
- ei osaa perustella toimenpiteidensä lainmukaisuutta
- käyttäytyy siten, että se vaarantaa luottamusta poliisille kuuluvien tehtävien asianmukaiseen hoitoon
- ei ota vastuuta oppimisestaan

Yhdenkin yllä olevista kriteereistä täyttyessä harjoittelu on hylätty. Poliisiammattikorkeakoulun tutkintosäännön mukaan

"hylätyn harjoittelun uusiminen ei lähtökohtaisesti ole mahdollista, koska harjoittelun suorittaminen edellyttää poliisilaitoksen tekemää virkanimitystä. Harjoittelu-aikaa voidaan kuitenkin jatkaa sairastumisen tai loukkaantumisen tai muun erityisen painavan syyn vuoksi Poliisiammattikorkeakoulun osoittamalla tavalla ja laajuudessa"

Opiskelijan osaamisen kehittymisen seuraaminen on ohjaajalle erityisen tärkeää. Ei toivottuun toimintaan on reagoitava välittömästi ja ohjattava opiskelijaa toimimaan oikein.

Opiskelijat tekevät yhden oppimispäiväkirjan ja sen tehtävät kattavat tutkintoon kuuluvan harjoittelun kaikki neljä erillistä jaksoa.

"Oppimispäiväkirjan tärkein tehtävä on kehittää opiskelijan taitoa arvioida omaa tekemistään sekä reflektoida oppimistaan ja omia tunteitaan."

Oppimispäiväkirjan arviointi suoritetaan asteikolla hyväksytty/hylätty.

Pohdinta osuudessa kirjoittajat tuovat esille, että poliisin koulutusrakennemuutoksen näkyvin muutos poliisilaitoksissa suoritettavaan harjoitteluun on siirtyminen yhteen harjoittelujaksoon. Työssäoppimisaika lyhenee kymmeneen kuukauteen aikaisemmasta noin 1,5 vuodesta. Opinnäytteen tavoitteeksi tekijät ottivat harjoittelun osaamisperusteiset arviointikriteerit, jonka sivutuotoksena syntyi uusi arviointilomake sekä ohjeistetun oppimispäiväkirja-mallin. Muutoksina aikaisempaan tuodaan esille entistä selvästi läpinäkyvämmät osaamisen arvioinnin kriteerit sekä se, että oman osaamisen arvioinnissa opiskelijoilla tulee olemaan aiempaa aktiivisempi rooli. Pohdinnan lopulla tekijät katsovat hyötynensä tiimin sisäisestä dialogista arviointikriteerien yksityiskohtia muokatessaan. Ensimmäiset arvioinnit uudella arviointilomakkeella otettiin käyttöön keväällä 2016.

3 OPINNÄYTETYÖN AINEISTO

Opinnäytetyön aineistona käsitellään neljää poliisin perustutkinnon päättötyötä ja yhtä poliisi (AMK) opinnäytetyötä, joka on esitetty luvussa 2.5. Lisäksi aineistoon kuuluu keskeisenä osana omat järjestelykeskuksen aikaiset oppimispäiväkirja muistiinpanot.

3.1 Päättötyö1. Työssäoppiminen osana poliisikoulutusta

Ensimmäisenä työssäoppimista kuvaavana päättötyönä käsitellään: Anssi Ahonen, Työssäoppiminen osana poliisikoulutusta, Poliisiammattikorkeakoulu 2015.

Ahonen (2015) käsittelee aikaisemman poliisin perustutkinnon ja osin myös nykyisen poliisi (AMK) tutkintoon kuuluvaa työharjoittelua ja sen merkitystä poliisikoulutuksessa. Ahonen osallistui turva- paikkatutkinnon valmiusryhmän toimintaan Tornion järjestelykeskuksessa, joten hän pohjaa ajatuksiaan myös Tornion työkomennukseen.

Ahonen (2015) tuo esille, että koulutukseen kuuluvilla käytännön harjoituksilla on mahdotonta luoda poliisina toimimiseen liittyvää ilmapiiriä, paineita ja vastuuta. Vasta tekemällä oikeaa poliisi-työtä mukaan tulevat elävät ihmiset oikeissa haastavissa ja järkyttävissäkin tilanteissa. Poliisityö on toimimista ihmisten parissa ja sillä onkin paljon yhteistä psykologian kanssa. Toisinaan voidaan joutua toimimaan vaarallisissa tilanteissa, joissa tilannearvio ja päätökset on tehtävä erittäin paineisissa oloissa (Ellonen, Nurmi, Raivola, Väliatalo & Väliatalo 1997,1). Joissain tapauksissa poliisiopiskelija on työharjoittelun aikana jopa todennut olevansa väärällä alalla.

Työharjoittelun tärkeimpänä elementtinä Ahonen (2015) pitää opittujen taitojen ja tietojen vahvistamista sekä käytäntöön soveltamista. Teoriassa opetellut monimutkaisiltakin tuntuneet asiat loksah- tivat paikalleen työharjoittelun aikana. Yhtenä esimerkkinä Ahonen mainitsee esitutkintapöytäkirjan laadinnan ja kasaamisen, joka oli tuntunut koulutuksen aikana monimutkaiselta ja vaikeaselkoi- selta.

Ahosen päättötyö, kuten muutkin tässä opinnäytetyössä käsitellyt työt, on tehty poliisikoulutuksen murrosvaiheessa. Poliisin perustutkinto oli muuttunut poliisi (AMK) tutkinnoksi ja molempien koulu- tusten opiskelijoita oli oppilaitoksen kirjoilla saman aikaisesti. Kokemuksia poliisi (AMK) tutkinnon työharjoittelusta ei vielä ollut, koska ensimmäinen kurssi aloitti harjoittelunsa joulukuussa 2015. Seuraavassa käsitellään Ahosen kuvausta poliisin perustutkinnon työharjoittelun sisällöstä ja Ahosen kokemuksia omasta harjoittelustaan.

Poliisin perustutkintoon sisältyi kaksi työssäoppimisjaksoa. Perusopintoihin sisältyi noin seitsemän kuukauden ohjattu työharjoittelujakso, jonka laajuus oli 30 opintopistettä. Ammattiopintoihin puo- lestaan sisältyi kuuden ja puolen kuukauden pituinen ja 30 opintopisteen laajuinen kenttätyöjakso. Työharjoittelun aikana opiskelija toimi kokeneemman poliisimiehen työparina ja ohjauksessa käy- tännön poliisityössä. Kenttätyöjakson aikana työskentelyn lisäksi suoritettiin etäopintoja ainekoh- taisten opettajien ohjauksessa.

Ohjatun työharjoittelujakson alkaessa poliisiopiskelijat nimitettiin nuoremman konstaapelin määrä- aikaiseen virkasuhteeseen, joka sisälsi myös kenttätyöjakson. Nimitys kesti opintojen loppuun saakka. Tästä seurasi, että tuona aikana opintoihin sisältyneillä lähiopinnoilla opiskelijoilla oli oi- keus palkkaan ja päivärahaan.

Poliisilaitoksesta ja poliisiasemasta riippuen ohjattu työharjoittelujakso käsitti mahdollisimman laajan kuvan poliisityöstä. Ahonen (2015) katsoo saaneensa Lounais-Suomen poliisilaitoksella Porin poliisiasemalla todella monipuolisen kuvan ja tuntuman poliisityön eri osa-alueisiin. Ahonen kokee itsellään olleen hieman tuuria päästessään rikostutkinnan tehtäväkierrolla mukaan muutaman vakavamman ja isomman rikosjutun tutkintaan. Näiden tutkintojen aikana hän sai vielä paremman kuvan rikostutkinnan vaiheista ja työkaluista, kuten pakkokeinot ja vangitsemiskäsittelyt.

Kenttätyöjaksoa Ahonen (2015) vertaa jo normaaliin työskentelyyn poliisivirassa. Esille tuodaan resurssitilanne ja poliisilaitoksilla oleva ilmapiiri, että ”kenttäjaksolainen” osaa jo toimia itsenäisesti ja vastuuta voidaan antaa hieman henkilöstä riippuen. Ahonen kokee saaneensa vastuuta oman osaamistasonsa mukaisesti. Saman kurssin opiskelijoiden työtehtävät kenttätyöjaksolla vaihtelivat jonkin verran. Tähän Ahosen mukaan vaikuttaa se, että kenttätyöjaksoa suorittava poliisiopiskelija oli puhdas resurssi. Tällä oli vaikutusta myös kenttätyöjakson aikana tienattuun palkkaan. Osa kurssin opiskelijoista työskenteli vain osan tai ei ollenkaan sellaisissa tehtävissä, joissa palkanlisät ovat yleisiä.

Poliisi (AMK) tutkinnon työharjoittelusta ei Ahosen päättötyön aikaan ollut vielä kokemuksia, koska ensimmäinen kurssi lähti työharjoitteluun joulukuussa 2015. Ahonen (2015) vertaakin vanhan ja uuden koulutuksen työharjoittelun sisältöä ja toteutusta, sekä tuo esille muutokseen liittyviä ajatuksia.

Poliisi (AMK) tutkinnossa poliisikokelaat lähtevät noin puolentoista vuoden perusopintojen jälkeen työharjoitteluun poliisilaitoksille. Entisestä poiketen työharjoittelu on yhdistetty yhdeksi noin vuoden mittaiseksi kokonaisuudeksi. Pyrkimyksenä on yhdistää sekä ohjattu työharjoittelu, että kenttätyöjakso. Uudenmuotoinen työharjoittelu sisältää samanlaista tehtäväkiertoa eri sektoreilla kuin aikaisempi työharjoittelukin. Palkkaa saadaan samoin tavoin kuin aikaisemminkin. Myös ohjaajina toimii samoja poliisimiehiä kuin aiemmin. Ohjaajien lukumäärään tulee kuitenkin nousua.

Ahonen (2015) tuo esille ihmiselle ominaista varauksellista suhtautumista uusiin ja vieraisiin asioihin. Tämä ilmenee poliisilaitoksilla ja ruohonjuuritasolla olemassa olevasta epävarmuudesta Poliisiammattikorkeakoulun tuottamien työharjoittelijoiden tasosta verrattuna aiempaan. Edellinen peruskoulutuksen uudistus poliisihallinnossa oli 1990-luvun alkupuolella ja silloin oli samanlainen tilanne. Aika näyttää miten työharjoittelijoiden rooli ja asema tulee muuttumaan, vai muuttuuko se, uusimuotoisen tutkinnon myötä.

Ahonen (2015) kirjoittaa Hollannin esimerkistä, jossa poliisien peruskoulutus siirtyi korkeakoulutasoiseksi. Muutaman vuoden kuluttua huomattiin, että valmistuneet kokelaat eivät tahtoneet sopeutua työyhteisöihin. Koulutus oli keskittynyt entistä enemmän asiantuntija- ja johtamistyöhön, mutta perustyö poliisipiireissä ei ollut muuttunut. Ahosen mukaan Hollannissa on siirrytty takaisin hyväksi

koettuun vanhaan koulutusmalliin. On huomattava, että Ahonen ei tuo esille mitään Hollantiin liittyvää lähdettä.

Työharjoittelija osana työyhteisöä saa Ahoselta paljon palstatilaa. Hän lähtee liikkeelle ajatuksesta, että ”työyhteisöjen todellinen voimavara on hyvien asioiden nostaminen” (Hämäläinen 2005, 24). Hän nostaa esille poliisin hallintorakennemuutokset, jotka ovat aiheuttaneet työntekijöiden keskuudessa paljon negatiivissävyytteistä keskustelua. Tämä on omiaan huonontamaan työhyvinvointia. Työharjoittelijan oman suhtautumisen kannalta voi olla haastavaa tulla kaiken tämän keskelle. Ahonen (2015) sanoo huomanneensa tämän kaltaisia asioita melko nopeasti ja pohtineensa suhtautumistaan niihin. Hän mainitsee heikot resurssit, huonon kaluston ja henkilöstön vähennystarpeet esimerkkeinä, josta muodosti oman ehkä yleisestä näkemyksestä poikkeavan mielipiteen.

Ahonen (2015) sanoo huomanneensa, että asioihin on parempi suhtautua työharjoittelijana melko neutraalisti. Työharjoittelua hän kuvaa usean kuukauden kestäväksi työhaastatteluksi ja arviointitilaisuudeksi. Harjoittelija pelaa itselleen pelimerkkejä tulevaa poliisiuraa varten. Omaan mielipiteeseen on oikeus, mutta työyhteisön pelisääntöjen ja taitojen opettelu alkaa jo ensimmäisestä päivästä.

Työharjoittelija, nuorempi konstaapeli, on poliisihallinnon työyhteisössä virkamies siinä missä muutkin poliisimiehet. Poliisikokelaan ennakoajatus itsestään saattaa olla eräänlainen oppipoika tai -tyttö, jolle kokeneemman kollegan tiukassa talutusnuorassa annetaan vain helppoja tehtäviä. Ahonen (2015) koki itse asemansa hyvin tasavertaiseksi ja luotetuksi. Vastuuta ja luottamusta annetaan, kun olet kyvykäs ja valmis oppimaan ja omaksumaan uusia tietoja ja taitoja. Ahonen jakaa tästä kunniaa hyville työkavereille ja esimiehille.

Sukupuolten tasa-arvoa Ahonen (2015) pohtii poliisin tehtävien kautta. Poliisilla viranomaisena on oikeus puuttua ihmisten perusoikeuksiin ja rajoittaa yksilönvapautta. Tarvittava auktoriteetti tulee luonnostaan poliisin aseman ja esimerkiksi virkapuvun myötä. On kuitenkin tilanteita ja ihmisiä, joille on merkitystä, onko käskyjä antava poliisi mies vai nainen. Poliisimiehen fyysisillä ominaisuuksilla sukupuolesta välittämättä on myös merkitystä. On kuitenkin hyvin vähän tehtävissä poliisin asiakkaiden ajatusmaailman muuttamiseksi. Asia on vain hyväksyttävä ja huomioitava toiminnan suunnittelussa.

”Poliisihallinto tarvitsee monenlaisia osaajia.” Ahonen (2015) tuo esille sen tosiasian, että perusopinnot ja jossain määrin myös työssäoppimajakso ovat kaikille samansisältöiset. Ahonen kuvaillee tilannetta, jossa fyysisiltä ominaisuuksiltaan kenttätööhön soveltumaton henkilö työharjoittelun aikana suorittaa hänelle sopimattomia työtehtäviä. Tämä aiheuttaa partion toiselle jäsenelle painetta, koska hänen on tilanteessa pärjättävä pääosin omilla taidoillaan. Ahonen kuitenkin huomauttaa, että tämä kenttätööhön soveltumaton harjoittelija saattaa olla todellinen osaajaa jollakin

muulla osa-alueella. Ahosen havaintojen mukaan harjoittelijoihin on suhtauduttu samoista lähtökohdista sukupuoleen katsomatta. Tärkeintä on tiedostaa omat vahvuutensa ja heikkoutensa.

Ahonen (2015) siteeraa työssään kolmea Poliisista päivää! -opiskelijablokin kirjoitusta. Näistä hän kiteyttää mielestään tärkeimmän työharjoittelua koskevan ajatuksen – ”pikkupoikamainen innostus, silmiä avaavat kokemukset, epävarmuus ja odotukset”. Käytännön työn opettavuus, silmien avaaminen, ihmisenä kehittäminen ja kokemusten antaminen ovat jonkinlainen etuoikeus ja poliisityön erikoisuus.

3.2 Päättyö 2. Miltä meistä tuntuu Torniossa?

Toisena työnä käsitellään päättyö Heidi Kosonen, Miltä meistä tuntuu Torniossa? Kurssin P165 ajatuksia ja kokemuksia Tornion järjestelykeskuksesta työhyvinvoinnin kannalta, Poliisiammattikorkeakoulu 2015.

Kososen kurssi P165 oli komennettuna Tornion järjestelykeskukseen kaksi kahden viikon jaksoa loppuvuodesta 2015. Päättyöössään hän avaa kurssilaisten kokemuksia näistä kahdesta komennuksesta työhyvinvoinnin näkökulmasta.

Tutkimusongelmaksi Kosonen (2015) nosti: Miten työhyvinvointi näkyi vieraassa paikassa työskennellessä. Tutkimusmenetelmänä hän käytti dokumenttianalyysia. Kurssikavereiden narratiivisia vapaasti kirjoittamia kokemuksia analysoimalla hän pyrki selvittämään mikä vaikutti kurssilaisten hyvinvointiin ja jaksamiseen komennuksien aikana. Päälimmäisten tuntemusten kerronnan jälkeen vastaajia pyydettiin keskittymään mm. motivaatioon, stressiin, työyhteisöön ja yhteishenkeen. Kosonen oli osana tutkittavien ryhmää ja tutkijana kiinnitti huomiota siihen, että ei tuo esille omaa näkökantansa. Kirjoituksista saatujen tietojen lisäksi hän pitää havainnointia hyvänä tapana täydentää dokumenttianalyysia. Havainnot kehittyivät aineiston käsittelyn vaiheessa. Kaikkia havaintoja ei kirjattu muistiinpanoihin, mutta Kosonen teki havainnon tiettyjen kokemusten toistumisesta, joka nosti havaintoja aineistoon.

Työhyvinvointia avataan Maslow'n tarvehierarkian pohjalta, jota peilataan kurssilaisten omiin kokemuksiin ja ajatuksiin. Abraham Maslow'n motivaatioteorian (1943) pohjalta on luotu viisi portainen malli kuvaamaan työhyvinvointiin vaikuttavia asioita.

- Itsensä toteuttamisen tarpeet
- Arvostamisen ja itsensä kunnioittamisen tarpeet
- Yhteenkuuluvuuden tarpeet
- Turvallisuuden tarpeet
- Fyysiset tarpeet

Työn kuormittavuus jakautuu henkiseen ja fyysiseen kuormittumiseen. Fyysinen kuormittavuus pitää sisällään mm. raskaiden taakkojen nostamisen ja kantamisen, työasennot ja staattisuuden. Kosonen (2015) tuo esille liikunnan merkittävän merkityksen hyvinvoinnille, työssä jaksamiselle ja vapaa-ajasta nauttimiselle. Huomionsa saavat myös ravitsemussuositusten mukainen ravinto, unen puute, unihäiriöt, päihtyneenä työskentely ja tupakointi.

Turvallisuuden tarpeen Kosonen (2015) laajentaa muuhunkin kuin fyysiseen turvallisuuteen kuten työn ja toimeentuloon pysyvyyteen, psyykkiseen hyvinvointiin ja ylläpitoon (Rauramo 2008, 85). Yksi merkittävä työhyvinvoinnin tekijä on turvallinen työyhteisö. Se ilmenee niin työntekijöissä kuin koko yhteisössä ja näkyy hyvänä ilmapiirinä, me-henkenä sekä toiminnan ja yhteistyön sujumisena. Yhteenkuuluvuuden tarve ja yhteisöllisyys poliisien kesken on vahva ja me-henki tulee helposti esille.

Arvostamisen ja itsensä kunnioittamisen tarpeissa Kosonen (2015) tuo esille palautteen merkityksen itseluottamuksen vahvistamisessa. Tämä samalla vahvistaa mielenkiintoa työtä kohtaan. Peruseriaatteiden kehittämistä omiksi käytänteiksi ohjaavat esimiehen omat eettiset periaatteet ja moraaliset käsitykset. Ympäristön sekä alaisten ja heidän olemuksensa tarkkailu on esimiehelle tärkeää työhyvinvoinnin kehittämisen kannalta. Itsensä toteuttamisen eli älyllisiä ja esteettisiä tarpeita Kosonen kuvaa Rauramon (2008) mukaan ihmisen loputtomaksi haluiksi kehittyä paremmaksi ihmiseksi työssä sekä saavuttaa unelmat. Tarpeeksi kokeilla uutta, ylittämään rajoja ja etsimään itsestä uusia kykyjä sekä toisaalta nauttia älyllisistä haasteista ja oppimisesta.

Kurssikavereilta pyydettyjen kirjoitusten suhteen otos jäi hyvin pieneksi. Kahdelle komennukselle osallistuneilta kurssikavereilta hän sai yhteensä viisi kirjoitusta. Hän käyttääkin aineistona lisäksi keskusteluja, joita on käyty kurssikavereiden kanssa komennuksen aikana ja sen jälkeen.

Fyysinen hyvinvointi komennuksella koettiin melko hyväksi. Ainoastaan pitkät työvuorot, jotka pisimmillään olivat noin 20 tuntisia, tekivät työstä raskasta. Vähimmäislepoaika kuitenkin täyttyi. Työn yksipuolisuus ja staattisuus oli osassa työpisteitä melko kova. Tautot ja lepoajat olivat keskusteluissa esillä, mutta niiden pitäminen työpäivän aikana jäi jokaisen omalle vastuulle. Suhtautumista tilanteeseen kuvaa eräs kommentti.

”Vapaapäiviä Torniossa ei juurikaan ollut ja mielestäni se oli ajankulun kannalta hyvä asia.”

Ruokailumahdollisuuksissa nousi esille, että majoituspaikkana olleessa hotellissa ei ollut kylmäsäilytys-, eikä ruoanlaittomahdollisuutta. Niinpä iltapalatarvikkeita säilytettiin tuuletusikkunoiden välissä.

Kummallakin komennuksella (Poliisiammattikorkeakoulun) opettajat järjestivät TYHY-toimintaa.

”Hyvänä asiana näkisin, että koulu tarjosi molemmilla reissuilla jotakin virikettä. Ekalla reissulla päästiin keilaamaan ja saunomaan ja toisella reissulla elokuviin. Todella mukava ele! Myös pisteet sekä kiitoksen koulun henkilökunnalle.”

Osan mielestä komennuksen henkisesti kuormittavin tekijä oli viime hetkellä lyhyellä varoitusajalla tullut tieto komennuksesta. Tiedon ja komennukselle lähdön väliä oli vain neljä vuorokautta ja siihen sisältyi viikonloppu. Tämä aiheutti osalle jo sovittujen menojen perumista ja lyhyen aikavälin muutoksia, kuten pienten lasten hoidon järjestäminen, hoitamattomat koulutehtävät ja päättötöihin liittyvät järjestelyt. Komennuksesta tiedottaminen sai muutenkin huomiota. Osa sai tiedon vain WhatsApp-sovelluksen kautta.

”Reissulle lähtö oli kyllä jännä juttu. Poliisihallitus ei keksinyt keinoa ilmoittaa asiasta ajoissa ja reissulle lähdettiin käytännössä WhatsApp-viestin pohjalta. Tämäkin viesti saatiin kurssikaverilta, ei Pohalta... On vaan kummallista, jos Pohalla on asia tiedossa jo perjantaina, niin miksi sen ilmoittaminen jätetään maanantaille ja kaikille tulee tajuton kiire!?”

Tiedottamisen taso ja tyytymättömyys tuotiin ilmi myös Poliisiammattikorkeakoulun hallituksessa.

Turvallisuuden osalta Kosonen (2015) kuvaa tilanteita, joissa voimankäyttö olisi voinut tulla mahdolliseksi. Voimankäyttövälineitä kurssilaiset eivät joutuneet komennuksella käyttämään, vaikka siihen varauduttiin. Toimeentulon ja pysyvyyden näkökulmasta kurssin merkitystä myöhemmässä työhaussa painotettiin kurssilaisille. Toimeentulon osalta itse komennus tuotti päivärahojen lisäksi kohtuullisen määrän ylityökorvauksia. Nuhaa ja pientä kuumetta oli isolla osalla järjestelykeskuksen henkilökunnasta. Näiden lähdettä ei tarkemmin tiedetä, mutta arveluita ja huhuja sisäilman laadusta oli liikkeellä. Turvapaikan hakijoilla oli todettu tuberkuloosiakin.

Työilmapiiriä Kosonen (2015) kuvaa mitättömiä poikkeuksia lukuun ottamatta erinomaiseksi. Kaikki työntekijät otettiin hyvin vastaan organisaatioon ja nuoremmat konstaapelit saivat loistavaa palautetta työstään.

”Työyhteisö siellä oli todella hyvä ja jopa välillä ajattelin, että se ei ole lainkaan samanlainen kuin poliisilaitoksilla (positiivisessa mielessä). Kaikki tekivät työtä sama tavoite ja päämäärä näköpiirissään. Kaikki otettiin, myös meidät opiskelijat, hyvin osaksi työyhteisöä. Ei valittamista.”

Toisilta saatu arvostus oli Kososen käymien keskustelujen pohjalta pääsääntöisesti kunnossa. Kurssin työpanosta kohtaan erityisesti opettajat ilmaisivat tyytyväisyyttään.

”Motivaatio lähti työn tärkeydestä, eli että saataisiin edes sormenjäljet talteen maahantuloilijoilta.”

Palautteen antaminen ja saaminen oli nopeaa. Asiat siirtyivät nopeasti seuraavalle työntekijälle, jolloin virheet havaittiin nopeasti. Tämä näkyi myös myönteisessä palautteessa. Oman osaamisen kehittämisen oli mahdollista osallistumalla linjaston kaikkiin työvaiheisiin ja kiertämällä mahdollisimman monta työpistettä.

Yhteenvedona Kosonen (2015) toteaa, että työhyvinvointi koettiin hyväksi. Oma päätöksenteko vaikutti riittävän levon ja terveellisen ruokavalion toteutumiseksi. Edellä mainittu ruoan kylmäsäilytyksen mahdollistaminen ja ruuanlaittomahdollisuuksien parantaminen nousivat esille. Hyvästä käsihygieniasta huolehtiminen flunssan leviämisen hallinnassa kuulostaa nyt korona-aikana kirjoitettuna itsestään selvyydeltä. Työyhteisön yhteishenki ja hyvä työilmapiiri saivat erityisen hyviä arvioita ja mainittiin lähes jokaisessa kirjoituksessa. Komennuksen alku, siitä tiedottaminen ja kireä aikataulu olivat suurin kritiikin kohde.

3.3 Päätötyö 3. Tulkkien kokemuksia Tornion järjestelykeskuksessa

Jani Ahosen ja Axel Bergströmin poliisin perustutkinnon päätötyö käsittelee tulkkien kokemuksia Tornion järjestelykeskuksessa, Poliisiammattikorkeakoulu 2015. Työllä ei ole varsinaisia tutkimuskysymyksiä, vaan kyseessä on lähinnä haastatteluraportti otsikon mukaisesta aiheesta. Järjestelykeskuksen sisäänotto-prosessi kuvataan raportissa Välivaaran (2015) mukaan.

Tulkkauksesta Ahonen ja Bergström (2015) toteavat, että viranomaisilla ja turvapaikanhakijoilla on harvoin yhteistä kieltä. Lähes kaikki kommunikointi tapahtuu tulkin välityksellä. Tulkattavia kieliä olivat muun muassa arabia, somalia, kurdi, dari, farsi ja sorani. Tulkkien haastattelujen pohjalta on koottu raportti mielipiteistä ja ajatuksista koskien turvapaikanhakijoita ja järjestelykeskuksen toimintaa. Kirjoittajat toteuttivat tulkkien haastattelun lomakehaastatteluna sekä avoimena haastatteluna. Valmiilla kysymyksillä oli tarkoitus saada lyhyitä ja ytimekkäitä vastauksia. Toisinaan kysymykset johtivat vuoropuheluun niin, että puheenaihe vaihtui. Tällöin vastaus kirjattiin ns. vapaana sanana erilleen kysymyksestä. Haastatteluja tehtiin 16 kappaletta ja ne kestivät keskimäärin 25-35 minuuttia. Osa tulkeista oli hieman varautuneempia ja ehkä ujompia, mutta lähes kaikki olivat melko innokkaita kertomaan näkemyksiään ja ajatuksiaan. Kyselylomake oli jaettu viiteen teemaan

1. Hakijat
2. Kulttuuri ja integroituminen
3. Kehitysideat
4. Yhteistyö poliisin kanssa turvapaikkatutkinnassa
5. Tulkin tausta

Käsittelen tässä työssäni lähinnä Ahosen ja Bergströmin (2015) esittämät kehitysideat ja yhteistyöhön poliisin kanssa liittyvät näkemykset. Suorat lainaukset ovat otteita työssä käytetyistä tulkkien vastauksista.

Turvapaikanhakijat suhtautuvat tulkkien mukaan pääasiassa hyvin auktoriteettiasemassa oleviin naisiin. Heillä on hyvät mahdollisuudet omaksua länsimaiset arvot, koska suuri osa turvapaikanhakijoista on nuoria. Luottamus poliisiin on tulkkien mukaan vaihtelevaa. Raportin laatijoiden oma havainto oli, että turvapaikanhakijat olivat yllättyneitä, kun heiltä turvallisuustarkastuksessa löydetyt rahat palautettiin kokonaisuudessaan.

Turvapaikanhakijoiden kielitaitoa tulkki kommentoi seuraavasti.

”Suurin osa tulijoista on kouluttamattomia nuoria. Mutta heitä voi opettaa. He, jotka puhuvat vain äidinkieltä, oppivat suomen kielen hyvin koska eivät voi turvautua englanttiin. VOK:in (vastaanottokeskuksen) odottelu-aika pitäisi ehdottomasti käyttää suomen kielen opiskeluun, eikä vain odottamiseen. Jos he vain odottavat 1,5 vuotta, he ovat hyvin turhautuneita sen jälkeen eikä kielen opiskelu maistu.”

Haastatelluista 16 tulkista 12 oli sitä mieltä, että poliisin pitäisi olla paremmin tietoinen turvapaikanhakijoiden kotimaiden tilanteesta.

”Poliisille pitäisi opettaa kulttuurista ja antaa tietoa mitä Irakissa ja Syyriassa oikeasti tapahtuu.”

”Jos poliisi on tuntematon lähtömaiden asioista, niin hakijan on helpompi valehdella.”

Tulkkien yleinen työtyytyväisyys oli korkea, vaikka pieniä kehityskohteita nousi pinnalle. Eräs tulkki toi esille, että häntä ei juurikaan ollut perehdytetty työhönsä. Epäselvää oli esimerkiksi koska voi mennä syömään ja kuka on hänen esimiehensä. Kirjoittajat toteavatkin, että tällaiset asiat tulisi ottaa paremmin huomioon.

”Kokonaisuus toimii. Viestintä on heikkoa poliisin ja tulkkien välillä.”

Kysymykseen tulkkauksen erityisistä haasteista tulkit mainitsivat suurimpana haasteena sivistysnaston liittyen esimerkiksi sotilas- tai poliisiorganisaatioiden arvonimiin. Poliisin toimintaa ja osaaamista kuvaa seuraava tulkin kommentti.

”Haastetta tuo, jos poliisi ei ole ennen toiminut tulkin kanssa. Poliisin pitäisi puhua suoraan turvapaikanhakijalle, ei tulkille.”

Vaikeuteen saada turvapaikanhakijalta suoria vastauksia tuotiin yhtenä syynä esille kulttuuri. Suomalaiset ovat tottuneet saamaan ytimekkäitä vastauksia. Vaikuttaa oudolta kun heidän kulttuuriin kuuluu puhua paljon.

”Kulttuuriin kuuluvaa. Arabeille on tyypillistä vastata kysymyksiin kertomalla koko taustatarina.”

Tulkit kertoivat yhteistyön poliisin kanssa sujuneen hyvin. Yksi negatiivinenkin tapaus joukkoon mahtui, jossa poliisi on toiminut selkeästi poliisin arvojen vastaisesti.

”Yhden poliisin kanssa on tullut ilmi, että hän ei halunnut olla tekemisissä ulkomaalaisten kanssa, turvapaikanhakijoiden tai tulkkien.”

Ahosen ja Bergströmin (2015) mukaan tulkit eivät olleet kokeneet lahjontaa, uhkailua tai painostusta yhtä tapausta lukuun ottamatta. Sen sijaan mielistelyä, tunteisiin ja uskoon vetoamista sekä neuvojen kysymistä miten poliisille kannattaa vastata on esiintynyt.

3.4 Päättyö 4. Turvapaikanhakuprosessi Tornion järjestelykeskuksen näkökulmasta

Tapio Roininen käsittelee poliisin perustutkinon päättyössään turvapaikanhakuprosessia Tornion järjestelykeskuksen näkökulmasta, Poliisiammattikorkeakoulu 2015. Työ käsittelee pääosin prosessia, siihen liittyviä käsitteitä ja lainsäädäntöä. Päättyössä ei ole varsinaisia tutkimuskysymyksiä. Käsittelem tässä kappaleessa Roinisen työtä vain siltä osin kuin se liittyy poliisiopiskelijoiden työskentelyyn järjestelykeskuksessa.

Roininen (2015) osallistui itse kahden viikon komennukselle järjestelykeskukseen. Tuolloin uusia turvapaikanhakijoita saapui päivittäin noin 20-30 henkilöä, kun suurimmillaan määrät olivat useita satoja. Suurimpien hakijamäärien aikana järjestelykeskuksessa tehtiin vain turvapaikanhakijoiden rekisteröinti, henkilötuntemerkkien ottaminen ja järjestettiin heille kyydit vastaanottokeskuksiin. Nyt oli mahdollista suorittaa kaikki tuolloin poliisin suorittamat toimenpiteet aina turvapaikkakuulusteluun asti. Turvapaikanhakijoita kuljetettiin vastaanottokeskuksista takaisin Tornioon kuulustelujen suorittamiseksi. Turvapaikkakuulusteluihin käytettäviä resursseja oli lisätty. Kuulustelujen hoitaminen keskitetysti Torniossa helpotti paikallispoliisien ulkomaalaisyksiköiden tutkintapainetta. Kuulustelun jälkeen asian käsittely oli poliisin osalta valmis.

Järjestelykeskuksen toiminnasta vastasi valmiusyksikkö, joka toimi Lapin poliisilaitokseen perustetun tilanneorganisaation alaisuudessa. Poliisihallituksen päätöksellä valmiusyksikköön oli komennettu poliisimiehiä ja muita poliisin henkilöstöön kuuluvia jokaisesta poliisilaitoksesta. Valmiusyksikön toiminnasta vastasi ulkomaalaisasioihin perehtynyt päällystoesimies apunaan päätutkijaksi ni-

metty ulkomaalaisasioihin perehtynyt poliisimies. Poliisihallituksen erillisellä määräyksellä Poliisi-ammattikorkeakoulusta komennettiin valmiusyksikön tueksi erillinen valmiusryhmä. Valmiusryhmä koostui sekä koulun henkilökunnasta, että valmistuvista poliisimiehistä.

Poliisin lisäksi järjestelykeskuksessa työskenteli myös Rajavartiolaitoksen, Maahanmuuttoviraston, Puolustusvoimien, Tullin ja Rajavartiolaitoksen edustajia. Viranomaisyhteistyö oli konkreettista. Tämän lisäksi Suomen punainen risti, vartiointiliikkeen vartijat ja tulkit olivat mukana järjestelykeskuksen toiminnassa. Perehdytyksen alusta lähtien yhteistyöstä annettiin ohjeistusta.

Poliisille kuuluvien toimenpiteiden lisäksi Roininen (2015) pääsi seuraamaan Maahanmuuttoviraston pitämää turvapaikkapuhuttelua. Sen päätarkoituksena on selvittää hakijan turvapaikkaperusteet erittäin yksityiskohtaisesti. Roininen sanoo tämän puhuttelun seuraamisen antaneen hänelle kokonaiskuvan koko turvapaikkaprosessista.

Kokemuksista järjestelykeskuksen komennuksesta voi todeta, että Roininen (2015) suhtautui komennukseen positiivisesti. Hän oli aikaisemmin ollut jonkin verran tekemisissä turvapaikanhakijoiden kanssa. Monet alkutoimenpiteet olivat jollain tapaa tuttuja, mutta asiaan liittyvät järjestelmät ja rekisterit olivat täysin vieraita. Roininen kuvaa asioita hyvin organisoiduksi ja järjestelyjä hyväksi.

Roininen (2015) mainitsee ryhmänjohtajan antaneen vastuuta kaikille. Siitä pidettiin huolta, että kaikki saivat osallistua kaikkeen toimintaan. Omalla aktiivisuudella pystyi vielä täydentämään tietoja ja taitoja erityisesti kiinnostavilla pisteillä. Roininen työskenteli suurimman osan ajasta kuulusteluissa. Tulkin kanssa työskentely oli hänelle entuudestaan vierasta, mutta siihen tottui melko nopeasti. Kysymyspatteristoon tutustuminen vei ensimmäisissä kuulusteluissa aikaa, mutta muutaman kuulustelun jälkeen homma alkoi sujua. Tulkkeja hän kuvaa ammattitaitoisiksi. Kuulustelutilanteita varten Roininen olisi kaivannut perehdytystä muun muassa hakijoiden kulttuureihin ja mahdollisiin sotilastaustoihin, vaikka jonkinlaisena itseopiskelumateriaalina.

Roininen (2015) tuo esille järjestelykeskuksen yhteishengen. Paikan päällä konkretisoitui ”yhteen hiileen puhaltaminen”. Apua tarjottiin ja yhteisiä onnistumisentunteitakin koettiin. Järjestelykeskuksen toimivuudesta kertoo paljon myös se, että mallia jaettiin muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden käyttöön.

Loppupohdinnassa Roininen (2015) pitää kahden viikon komennusta äärimäisen tehokkaana ”kursina” ulkomaalais- ja turvapaikkatutkinnasta. Tutkinnan kaikki vaiheet tulivat suoritettua useita kertoja ja oppimista tapahtui. Työskentely ulkomaalaisten parissa ei enää tunnu vieraalta, vaan päinvastoin. Roininen suosittelee tällaista pikakoulutusta kaikille, jos se vain on mahdollista. Roininen kokee osaavansa ulkomaalaistutkintaa, siihen liittyviä järjestelmiä, rekistereitä ja lainsäädäntöä siinä määrin, että voisi jatkaa työskentelyä asian parissa opintojen valmistumisen jälkeen.

4 LAINSÄÄDÄNTÖ

Mahdollisuutta vastaanottokeskuksen perustamiseksi säätelee Laki kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta.

”12 § vastaanotto laajamittaisen maahantulon yhteydessä

Jos Suomeen tulee niin suuri määrä ulkomaalaislain 109 tai 133 §:ssä tarkoitettuja ulkomaalaisia, ettei heitä voida sijoittaa vastaanottokeskuksiin tai maahantulon edellytysten selvittäminen ja maahantulijoiden rekisteröinti tavallisessa menettelyssä ei ole mahdollista, vastaanottopalvelut järjestää järjestelykeskus. Majoitus järjestelykeskuksessa on tarkoitettu lyhytaikaiseksi. Majoittuvalle annetaan hyödykkeitä välttämätöntä toimeentuloa varten.

Sisäasiainministeriö voi määrätä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sopimaan varautumissuunnitelman laatimisesta kunnan kanssa vastaanoton järjestämiseksi laajamittaisen maahantulon yhteydessä. Varautumissuunnitelma laaditaan aiesopimuksen muotoon.

Varautumissuunnitelman tehneisiin kuntiin tai kuntiin, joihin maahan tulleiden ulkomaalaisten sijoittaminen olosuhteet huomioon ottaen on muutoin perusteltua, on perustettava tarpeellinen määrä järjestely- ja vastaanottokeskuksia. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa, mitä kuntia tässä momentissa säädetty velvollisuus koskee. Keskusten perustamisesta ja ylläpidosta on tehtävä Maahanmuuttoviraston kanssa 10 §:ssä tarkoitettu sopimus.”

Valtioneuvoston 17.9.2015 tehty päätös järjestelykeskuksen perustamisesta perustui ulkomaalaislakiin.

”133 § (17.6.2011/749) Maahantulijoiden rekisteröinti laajamittaisessa maahantulossa

Jos maahantulijoiden määrä on poikkeuksellisesti niin suuri, ettei maahantulon edellytysten selvittäminen ja maahantulijoiden rekisteröinti tavallisessa menettelyssä ole mahdollista, valtioneuvosto voi yleisistunnossa päättää, että maahantulijat, joiden maahantulon edellytykset ovat epäselvät tai joiden henkilöllisyys on epäselvä, voidaan rekisteröintiä varten toimittaa kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettuun järjestelykeskukseen.

Valtioneuvoston päätös tehdään määräajaksi, enintään kuitenkin kolmeksi kuukaudeksi.

Poliisi tai rajatarkastusviranomainen taikka niiden valvonnassa sisäasiainministeriön tehtävään määräämä virkamies saa rekisteröinnin yhteydessä ottaa maahantulijasta 131 §:n 1 momentissa tarkoitetut henkilötuntemerkit. Maahantuliija on rekisteröinnin ajan velvollinen oleskelemaan järjestelykeskuksessa, jollei hänen terveydentilaansa liittyvä tai muu tärkeä henkilökohtainen syy muuta edellytä.

Rekisteröinti on suoritettava viipymättä.

*Raja- ja merivartiostoasetuksen mukaisen eurooppalaisen raja- ja merivartioston pysyvistä joukosta lähetetyn ryhmän jäsenenä Suomessa oleva vieraan valtion toimivaltainen virkamies voi avustaa poliisia ja rajatarkastusviranomaista 3 momentissa mainituissa tehtävissä ja 131 §:n 1 momentissa tarkoitettujen henkilötuntemerkkien ottamisessa poliisimiehen tai rajatarkastusviranomaisen virkamiehen ohjauksessa.
(30.12.2020/1251)”*

Turvapaikan antamisesta tai antamatta jättämisestä säädetään ulkomaalaislaissa.

”Ulkomaalaislaki, 6 luku, Kansainvälinen suojelu, Edellytykset kansainvälisen suojelun antamiselle, 87 § Turvapaikka

Maassa oleskelevalle ulkomaalaiselle annetaan turvapaikka, jos hän oleskelee kotimaansa tai pysyvän asuinmaansa ulkopuolella sen johdosta, että hänellä on perustellusti aihetta pelätä joutuvansa siellä vainotuksi alkuperän, uskonnon, kansallisuuden, tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen tai poliittisen mielipiteen johdosta, ja jos hän pelkonsa vuoksi on haluton turvautumaan sanotun maan suojeluun.

Turvapaikka jätetään antamatta ulkomaalaiselle, joka on tehnyt tai jonka on perusteltua aihetta epäillä tehneen:

- 1) rikoksen rauhaa vastaan, sotarikoksen tai rikoksen ihmiskuntaa vastaan, sellaisia rikoksia koskevien kansainvälisten sopimusten määritelmien mukaisesti;*
- 2) törkeän muun kuin poliittisen rikoksen Suomen ulkopuolella ennen kuin hän tuli Suomeen pakolaisena; taikka*
- 3) Yhdistyneiden kansakuntien tarkoituksien ja periaatteiden vastaisen teon.*

Turvapaikka jätetään antamatta henkilölle, joka voi saada suojelua tai apua muilta Yhdistyneiden kansakuntien elimiltä tai toimistoilta kuin Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetulta (UNHCR). Kun sellainen suojelu tai apu on lakannut ilman,

että sellaisen henkilön asemaa on lopullisesti säännelty Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen hyväksymien voimassa olevien päätöslauselmien mukaisesti, sellainen henkilö on oikeutettu pakolaisasemaan. Jos henkilö on vapaaehtoisesti luopunut edellä mainitusta suojelusta poistumalla suoja-alueelta muista kuin suojelun tarpeeseen liittyvistä syistä, hänen oleskeluoikeutensa tutkitaan tämän lain mukaan.

Turvapaikka jätetään antamatta ulkomaalaiselle, jolla on sen valtion, johon hän on asettunut asumaan, toimivaltaisten viranomaisten tunnustamat tämän valtion kansalaisuuteen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet. (8.5.2009/323)”

5 TULOKSET

5.1 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Tämän kuvailevan tutkimuksellisen kirjallisuuskatsauksen luotettavuuden tarkastelussa sovellettiin laadullisen tutkimuksen periaatteita. Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden mittaamiseen ei sovi perinteiset reliabiliuden sekä validiuden periaatteet ja tutkimuksen luotettavuus todentuu siten, että tutkimus paljastaa tutkittuja käsityksiä mahdollisimman paljon. (Hirsjärvi & Hurme 2001.) Eskola & Suoranta (2000) mukaan laadullisen tutkimuksen toteuttaminen sekä luotettavuus eivät myöskään ole erillisiä tapahtumia ja kaiken kaikkiaan merkittävä luotettavuuden kriteeri on tutkija itse sekä hänen rehellisyytensä. Tutkimuksen luotettavuutta tulee arvioida jokaisen tutkimukseen liittyvän valinnan kohdalla. Laadullisen tutkimuksen luotettavuus tarkoittaa myös käyttökelpoisuutta ja pätevyys vakuuttavuutta, joka perustuu tutkijan avoimiin tutkimusta koskeviin valintoihin. (Janhonen & Nikkonen 2001, 36; Toikko & Rantanen 2009, 31, 123, 158.)

Opinnäytteen ollessa kuvaileva ja kommentoiva kirjallisuuskatsaus sen voi ajatella sitoutuvan kehittämisen alueeseen. Kehittämisen ja kehittämistoiminnan tulosten käyttökelpoisuutta ei mitata pelkästään tieteellisen tutkimuksen kriteerit täyttävän raportoinnin mukaan, mikä on merkittävä ero tutkimuksen ja kehittämisen välillä. Luotettava tiedontuotanto kuitenkin palvelee kehittämistoiminnan tulosten luotettavuutta ja siirrettävyyttä. (Toikko & Rantanen 2009, 159.) Tässä kuvailevassa ja kommentoivassa kirjallisuuskatsauksessa narratiivista luotettavuutta pyrittiin tuomaan esiin käytännöllisellä aiheen valinnalla sekä tietojen keräämisen tavan avoimuudella käyttäen oppimispäiväkirjaa sekä opiskelijoiden oppimistarinoita todentamaan työkomennuskokemuksen käyttökelpoisuutta. Aineiston luotettavuuden kannalta voidaan todeta, että siihen liittyy keskeisesti opiskelijoiden tarinat sekä niiden luotettavuus, johon tulee uskoa opinnäyteprosessin läpikäyneinä. Käytettävyyden näkökulmasta on toisaalta hyvä muistaa, että laadullista tutkimusta ei voi toistaa sellaisenaan, koska se on asetelmana ja kokonaisuutena ainutkertainen, joskin samoilla tulkintasäännöillä voi löytää saman tulkinnan. (Eskola & Suoranta 2000, 216 - 217; Hirsjärvi & Hurme 2001, 189; Vilka 2005, 158 - 159.)

Tutkimuksen luotettavuuteen, rehellisyyteen ja huolellisuuteen liittyvä eettinen ajattelu on keskeistä kaikessa tutkimuksen tekemisessä, joskin eri tieteenaloilla voidaan nähdä erilaisia tutkimuksen tekemiseen liittyviä tilanteita. Eettisyyttä tarkasteltaessa on aina syytä pohtia sen suhdetta moraaliiin, sillä ne ovat yhteydessä toisiinsa. Etiikan ja moraalin eroista ei ole yhtä kaikkien hyväksymää määritelmää ja usein niiden ajatellaan tarkoittavan samoja asioita. Tyypillisesti moraalii käsitetään yksilöiden arvoina ja niistä seuraavana toimintana, kun taas etiikka puolestaan ymmärretään enemmän moraalisen toiminnan tutkimisena ja yhteisöllisen toiminnan ohjeistamisena. Etiikka pitää sisällään,

että asioita katsotaan moraalien näkökulmasta ja tarkastellaan sitä, mikä on oikein tai väärin, hyväksyttävää tai tuomittavaa. Etiikka edellyttää, että tarkasteltaviin asioihin on moraalinen näkökulma. (Puusniekka & Eskola 2004; Mustajoki & Kohonen 2021.) Laadullisessa lähestymistavassa etiikkaan voidaan suhtautua monella tapaa. Etiikka voidaan nähdä teknisluotoisena normina, jolloin huomio kiinnittyy tutkittavien informoimiseen, aineiston keräämiseen ja analyysimenetelmien luotavuuteen, henkilöiden anonymiteettiin ja tutkimustulosten esittämistapaan, mutta tutkimusetiikka voidaan nähdä myös metodologisena seikkana, jolloin kaikki tutkimuksessa tehdyt valinnat ovat moraalisia valintoja. Tutkimuksen tekemisen etiikka kytkeytyy myös läpinäkyvyyteen, jolloin tutkijan valinnat perustuvat lähteiden tuottamaan tietoon eikä tutkijan omiin arvoihin. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 125 – 126; Vilka 2005, 170.)

Arkipäiväisessä tutkimustyössä on toistuvasti tilanteita, joihin ei ohjeista löydy suoraviivaista vastausta. Tutkimusetiikka myös kehittyy ajan myötä ja Uudet tutkimusmenetelmät tuovat mukanaan uudenlaisia eettisiä kysymyksiä. Tutkijan ammattitaitoa onkin myös kyky soveltaa eettistä ajattelua myös sellaisissa tilanteissa, joihin ohjekirjat eivät vastaa. (Mustajoki & Kohonen 2021.) Tässä opinäytteessä eettisyys todentui kerätyn aineiston avoimessa esittämistavassa, joka toi esiin kokemuksia työkomennuksesta. Yhteenvedon tekijänä pyrin pysymään puolueettomana huolimatta siitä, että minulla oli työkomennuksen havainnoinnissa useita roolia: ohjaaja, ammattihenkilö ja opiskelija.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Työkomennus Tornion järjestelykeskuksessa, haasteistaan huolimatta, oli poliisiopiskelijoille pääosin myönteinen kokemus. Ulkomaalaistutkintaan erikoistuneita virassa olevia poliiseja on varsin vähän, joten turvapaikanhakijoihin liittyvät työtehtävät olivat varsin tuntemattomia ja uuden oppimista vaativia opiskelijoiden lisäksi myös useimmille muille komennuskunnan jäsenille. Opiskelijaryhmät olivat kohtuullisen helppo irrottaa poliisilaitosten ja myös Poliisiammattikorkeakoulun normaalista arjesta osaksi komennuskuntaa. Siitä huolimatta, että aikataulut, komennuskirjeet, varusteet ja muut käytännön asiat olivat hoidettavana. Myös komennettujen rokotussuoja piti saattaa riittävälle tasolle. Yksittäisen poliisilaitoksen ja sen resurssien näkökulmasta, muutamien opiskelijoiden siirtyminen osaksi komennuskuntaa ei ollut prosentuaalisesti kovinkaan merkittävää. Vahvuudesta poistunut opiskelija jopa vapautti ohjaajansa täysimääräisesti omiin virkatehtäviinsä. Opiskelijat kaiken lisäksi tekivät järjestelykeskuksessa tehtäviä, joiden hoitaminen muutoin olisi kuulunut paikallispoliisille. Opiskelijoiden irrottaminen poliisilaitosten arjesta ei siis merkittävästi haitannut operatiivista toimintaa.

Opiskelijaryhmät olivat lisäksi yhtenäisen keskenään toisilleen tuttu joukko, jossa ryhmäytyminen oli jo tapahtunut opintojen aikana. Näin oli pääosin tilanne myös opiskelijoiden ja oppilaitoksen henkilökunnan välillä. Tässä tosin oli vaihtelua riippuen kunkin opettajan opetusalueesta, ja siitä oliko hän opettanut jokaista kurssia.

Kun tarkastellaan Koiviston, Peltosen ja Vuorisen (2015) työssään avaamia työharjoittelun arviointiperusteita voidaan havaita, että arvostelukenttä on paljon laajempi kuin järjestelykeskuksessa eteen tulleet tehtävät. Täyttääkseen työssäoppimiselle asetetut laajat tavoitteet tulisikin tällaisia työkomennuksia olla useita ja useisiin erilaisiin tehtäviin.

Ulkomaalaistutkinnan ja nimenomaan turvapaikkaprosessin näkökulmasta Tornion järjestelykeskusta voidaan pitää ulkomaalaistutkinnan ”korkeakouluna”, jossa oppimista tapahtui käytännön kautta. Tilanteen poikkeuksellisuus ja laajuus oli Suomen historiassa ainutkertaista. Tilanne pakotti luomaan tehokkaan prosessin, jossa hakijamäärän ollessa suurimmillaan keskityttiin ottamaan vastaan satoja turvapaikanhakijoita päivittäin ja rekisteröimään heidät. Juuri tällaisia tilanteita varten laissa on säädetty järjestelykeskusten perustamisesta. Tornion tapaus oli ensimmäinen ja edelleenkin ainutkertainen tapahtuma Suomen turvapaikkahistoriassa.

Hakijamäärien pienentyessä oli mahdollista aloittaa poliisin suorittamat turvapaikkakuulustelut. Olin tuolloin itse komennuksella järjestelykeskuksessa ja kuulustelutoiminnon esimiehenä organisoimassa ja käynnistämässä toimintaa. Tähän vaiheeseen liittyy mielenkiintoisia logistisia yksityiskoh-

tia. Komennuskunnan jäsenet itse kalustivat tarvittavat työpisteet samoin kuin oli tehty järjestelykeskuksen muidenkin työpisteiden osalta. Rautakaupasta hankittiin väliseinän runkopuita, rakennuslevyä ja ruuveja. Näistä rakennettiin tyhjiin luokkahuoneisiin osastoja, kuulustelupisteitä, joiden äänieristystä yritettiin parantaa seinärunkojen päälle viritetyillä vilteillä. Kuulustelupöydät ja tuolit ostettiin huonekaluliikkeestä. Poliisiammattikorkeakoulun rehtori totesikin, että ”poliisiksi opiskelevat saavat hyvin laaja-alaisen koulutuksen ja poliisille kuuluu hyvin moninaisia tehtäviä mutta, että vielä kalusteasentajiaakin heistä tulee”.

Vaikka järjestelykeskuksen työtehtävät sisälsivät vain osan työharjoittelun arvioinnissa tarvittavista osa-alueista, oli tehtäväkenttä kuitenkin yllättävänkin laaja. Yleisen järjestyksen- ja turvallisuuden ylläpitäminen linjastolla oli kaikkien paikalla olijoiden tehtävä. Komennuskunnasta muodostettiin myös virkapukuinen autopartio sekä päivällä, että yöllä tukemaan Meri-Lapin poliisipartioita. Opiskelijat osallistuivat muun muassa autovarkaiden jäljittämiseen Tornion joen jäällä ja rantamaisemissa sekä yleisellä paikalla tapahtuneiden pahoinpitelyiden selvittämiseen. Huomiona, että turva-
paikanhakijat eivät juurikaan aiheuttaneet häiriötä edes järjestelykeskuksen ulkopuolella.

Kaikki komennuksella olleet opiskelijat saivat kokemusta laajasti järjestelykeskuksen eri tehtävistä. Päivät olivat aivan viimeisiä komennuskuntia lukuun ottamatta hyvinkin pitkiä ja työtä oli paljon. Toistojen määrä eri tehtävissä nousi niin suureksi, että voidaan hyvin puhua rutiinien syntymisestä. Opiskelijat ovat tuoneet esille, että tämä toi uutta osaamista ja loi varmuutta ulkomaalaistutkinnan toimenpiteisiin. Tällä kokemuksella, tiedoilla ja taidoilla nähdään olevan käyttöä poliisityössä laajemminkin, eikä vain tällaisen ainutkertaisen järjestelykeskuksen komennuksella.

Johtopäätöksenä on todettava, että poliisi (AMK) opintoihin liittyvän työssäoppimisen suorittaminen kokonaisuudessaan tämän kaltaisella työkomennuksella on haastavaa, ellei jopa mahdotonta. Opiskelijat kuitenkin soveltuvat hyvin tämän kaltaisen komennuskunnan kokoamiseen ja tapaa voisi hyödyntää esimerkiksi Vastaamo-tietomurron kaltaisissa kokonaisuuksissa. Myös Ahosen mainitsemien vakavien ja törkeiden rikosten tutkinnat voisivat olla otollisia tilanteita perustaa tällaisia komennuskuntia.

7 POHDINTA

Opiskelijoiden komentaminen Tornion järjestelykeskukseen onnistui kokonaisuutena erittäin hyvin. He olivat tarpeellinen lisäresurssi komennuskunnan avuksi. Opiskelijat, joita he olivat vaikka kaikki eivät tästä nimityksestä pitäneetkään, suoriutuivat työtehtävistään siinä missä muutkin. Oman havaintoni mukaan useista tehtävistä jopa keskivertoa paremmin. Keskeistä oli halu oppia ja halu suorittaa työtehtävät hyvin.

Opiskeluun kuuluvan harjoittelun suorittaminen kokonaisuutena tämän kaltaisina komennuksina noin 20 opiskelijan ryhminä ei liene käytännössä mahdollista. Opiskelijoiden kierto poliisilaitosten eri sektoreilla poliisin perustutkinnon aikana, on hyväksi koettu järjestely. Samaa järjestelyä hieman uudistettuna jatketaan nyt poliisi (AMK) tutkinnon harjoittelussa. Se, että opiskelija toimii osana muun muassa rikostutkintaa tai liikennevalvontaa suorittavassa ryhmässä useita viikkoja, on sinällään eräänlainen työkomennus. Itse asiassa tällainen ”komennus” on ajalliselta kestoaltaan jopa pidempi kuin järjestelykeskuksessa vietetty aika. Erona on, että ryhmässä ei samanaikaisesti työskentele muita opiskelijoita tai heitä on enintään muutamia. Toinen ratkaiseva ero on, että tässä suunnitelman mukaisessa harjoittelussa työskentely tapahtuu olemassa olevassa organisaatiossa. Järjestelykeskuksessa kyseessä oli varta vasten toimintaa varten perustettu tilanneorganisaatio. Tällä ei nähdäkseni ole sinänsä merkitystä työntekemiseen muuten kuin, että tämä toimi esimerkkinä siitä miten poikkeuksellisessa tilanteessa voidaan menetellä.

Oman lisänsä työkomennukseen toi yhteistyö muiden viranomaisten ja muiden tahojen kanssa.

Poliisi on lähes kaikessa toiminnassaan yleisen mielenkiinnon ja myös arvioinnin, toisinaan myös arvostelun, kohteena. Tornion järjestelykeskuksen toiminnasta on tullut kiitosta niin poliisille kuin kaikille keskuksen toimintaan osallistuneille muille viranomaisille ja toimijoille. Turvapaikanhakijoiden tulva Torniossa syksyllä 2015 aiheutti huolta koko valtakunnassa ja erityisesti Torniossa. Paikalliset asukkaat olivat ilmiön keskipisteessä ja kohtasivat tulijat konkreettisesti omassa arkipäivässään. Hakijamäärien tyrehdyttyä keväällä 2016 oli aika sulkea Tornion järjestelykeskus. Keskus oli tehtävänsä tehnyt. Alueen asukkaille järjestettiin kesäkuussa 2016 keskustelutilaisuus, jossa Torniolaiset saivat jakaa kokemuksiaan. Tilaisuudesta 26.5.2016 uutisen julkaissut Yleisradio siteeraa Vaasan yliopiston tutkija Alisa Puustista. (Yleisradio 2021)

”Vilpittömästi voin sanoa, että kaikki oli sitä mieltä, että viranomaisten toiminta meni aivan loistavasti. Sanottiin, että me ollaan ylpeitä siitä, miten me onnistuttiin Torniossa ja Suomessa järjestämään tämä asia”

Tämä todistaa, että Suomessa oli kykyä ja halua hoitaa haastavalta vaikuttanut tilanne. Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijat osana järjestelykeskuksen komennuskuntaa osoittivat olevansa valmiita haasteisiin. Opiskelijat voivatkin olla ylpeitä osastaan ja osoittaessaan olevansa valmiita poliisille eteen tulevien haastavien ja ennen kokemattomien tilanteiden hoitamiseen.

7.1 Jatkotutkimusaiheet

Jatkotutkimusaiheena voidaan tutkia, miten poliisi (AMK) opiskelijoita voitaisiin käyttää säännönmukaisesti komennuskuntina runsaasti työvoimaa vaativissa tutkinnoissa. Millaisia opintorakenteita tulisi komennuksista muodostaa. Omaisuusrikosten ja muiden päivittäisrikosten tutkinnassa on merkittävää ruuhkaa ja suoranaista työvoimapulaa. Olisiko opintorakenteeseen mahdollista sisällyttää opiskelijoista poliisin perustutkinnon aikana saatavaksi tarvittavaa työvoimaa, tehonyrkkejä jutturuuhkien purkuun ilman, että ammattiin oppiminen vaarantuu tai opiskelijan rooli muuttuu liikaa. Edellä esitetty Vastaamo-tietomurto voisi olla tämän kaltainen kokonaisuus. Jatkotutkimusaiheiden tekijöitä voisivat olla poliisi (YAMK) tutkinnon opiskelijat, jotka ovat kokeneita poliisimiehiä ja tulevia tutkinnanjohtajia. Heissä on potentiaalia toimia mahdollisten tulevien komennuskuntien esimiehinä, toiminnan kehittäjinä ja aiheen jatkotutkijoina.

LÄHTEET

Ahonen Anssi 2015: Työssäoppiminen osana poliisikoulutusta. Poliisiammattikorkeakoulu. Päätötyö.

Ahonen, Bergström 2015: Tulkkien kokemuksia Tornion järjestelykeskuksessa. Poliisiammattikorkeakoulu. Päätötyö.

Alhanen, K. 2013: John Dewey'n kokemusfilosofia. Helsinki, Gaudeamus.

Ellonen, Nurmi, Raivola, Väliälä & Väliälä 1997: Poliisityön psykologiaa. Helsinki, Sisäasiainministeriö, poliisiosasto, poliisin oppikirjasarja.

Eskola, J. & Suoranta, J. 2000: Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere, Vastapaino.

Hellström, M., Johnson, P., Leppilampi, A. & Sahlberg, P. 2015: Yhdessä oppiminen. Yhteistoiminnallisuuden käytäntö ja periaatteet. Helsinki, Into Kustannus.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2001: Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki, Helsinki University Press.

Hämäläinen Pekka 2005: Ihmisen kokoinen työyhteisö, avaimia hyvään vuorovaikutukseen. Hämeenlinna, kustannusosakeyhtiö Tammi.

Härkönen, P. 2000: Portfolio käsikirja. Ammattikorkeakoulu opiskelijoiden ammatillinen kasvu. 2. painos. Helsinki, SAMOK ry.

Janhonen, S. & Nikkonen, M. 2001: Laadulliset tutkimusmenetelmät hoitotieteessä. Juva, WSOY.

Koivisto, Peltonen, Vuorinen 2015: Harjoittelijan osaamisen arviointi. Poliisiammattikorkeakoulu. AMK-opinnäytetyö.

Kosonen Heidi 2015: Miltä meistä tuntuu Torniossa? Kurssin P165 ajatuksia ja kokemuksia Tornion järjestelykeskuksesta työhyvinvoinnin kannalta. Poliisiammattikorkeakoulu. Päätötyö.

Leino-Kilpi, H. 1993: Kehittävä opiskelija-arvioinnin kokeilu. Oppimispäiväkirja itsearvioinnin tukena. Loppuraportti II. Opetushallitus Ammatillisen koulutuksen linja. Helsinki, Painatuskeskus Oy.

Lindblom-Yläne, S., Levander, L. & Wager, M. 2004: Oppimispäiväkirjat ja -portfoliot. Teoksessa S, Lindblom. & A, Nevgi (toim.) Yliopisto- korkeakouluopettajan käsikirja. Helsinki, WSOY.

Maahanmuuttovirasto 2021: Luettavissa: <https://migri.fi/turvapaikka-suomesta>. Luettu: 6.12.2021.

Mezirow, J. 2005: Kriittinen reflektio uudistavan oppimisen käynnistäjänä. Teoksessa J. Mezirow (toim.) Uudistava oppiminen. Kriittinen reflektio aikuiskoulutuksessa. Helsinki, Helsingin yliopiston Lahden tutkimus- ja koulutuskeskus.

- Mustajoki, Kohonen 2021: Mikä ihmeen tutkimusetiikka? <https://vastuullinentiede.fi/fi/tutkimuksen-suunnittelu/mika-ihmeen-tutkimusetiikka>.
- Mäkinen, O. 2005: Tieteellisen kirjoittamisen ABC. Helsinki, Tammi.
- Poliisiammattikorkeakoulu 2021: Luettavissa: <https://polamk.fi/polamk-lyhyesti>. Luettu: 6.12.2021.
- Puusniekka Anna & Eskola Jari 2004: Muuttuva korkeakouluopiskelun moraalit ja sen seuraukset? - Yliopisto- ja ammattikorkeakouluopiskelijoiden käsitysten vertailua. Teoksessa S. Havu-Nuutinen ja M. Heiskanen (toim.). Yhtenäistyvät ja erilaistuvat polut oppimisen ja koulutuksen eri vaiheissa. Kasvatustieteen päivien 2004 verkkopublication. http://epublications.uef.fi/pub/urn_isbn_952-458-655-X/urn_isbn_952-458-655-X.pdf.
- Rauramo Päivi 2008: Työhyvinvoinnin portaat – viisi vaikuttavaa askelta. Helsinki, Edita.
- Rauste-von Wright, M. & von Wright, J. 2003: Oppiminen ja koulutus. Helsinki, WSOY.
- Roininen Tapio 2015: Turvapaikanhakuprosessi Tornion järjestelykeskuksen näkökulmasta. Poliisiammattikorkeakoulu. Päättötyö.
- Salminen 2011: Mikä kirjallisuuskatsaus? Vaasa, Vaasan yliopiston julkaisuja.
- Schunk, D. 2009: Learning theories: an educational perspective. Upper Saddle River, NJ: Merrill.
- Sisäministeriö 2021: Luettavissa: <https://intermin.fi/maahanmuutto/turvapaikanhakijat-ja-pakolaiset>. Luettu: 6.12.2021.
- Toikko, T. & Rantanen, T. 2009: Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Tampere, Tampere University Press.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2002: Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki, Tammi.
- Valtioneuvosto 22.9.2015: Luettavissa: <https://valtioneuvosto.fi/-/1410869/tornion-jarjestelykeskuksen-toiminta-kaynnistynyt>, Luettu: 6.12.2021.
- Vilka, H. 2005: Tutki ja kehitä. Helsinki, Tammi.
- Välivaara Ville 2015: Tornion järjestelykeskus Prosessikaavio. Tornio, Tornion järjestelykeskus.
- Yleisradio 26.5.2016: Luettavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-8906250>. Luettu: 16.12.2021.
- Wikipedia 2021: Luettavissa: <https://fi.wikipedia.org/wiki/Oppiminen>. Luettu 16.12.2021.